

Brüssel, 1.2.2018
COM(2017) 753 final

2017/0332 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV

olmevee kvaliteedi kohta (uuesti sõnastatud)

(EMPs kohaldatav tekst)

{SWD(2017) 448 final} - {SWD(2017) 449 final} - {SWD(2017) 451 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Enamiku ELi elanike jaoks on kõrge kvaliteediga joogivesi väga hästi kättesaadav, eriti võrreldes mõnede muude maailma piirkondadega. See tuleneb paljude Euroopa Liidu liikmesriikide pikkadest joogiveemajanduse traditsioonidest, kuid olulisel määral ka Euroopa keskkonnavalastest õigusaktidest ning ELi rahastamisest¹. EL on alates 1980. aastatest kohaldanud eeskirju, millega nõutakse veeohutuse ranget kontrollimist. See tähendab, et asulareovett kogutakse ja puhastatakse, tööstusheiteid käideldakse ohutult, kemikaalide kasutamiseks antakse lube rangetel tingimustel ning veekogude piiriülesel majandamisel juhindutakse terviklikust lähenemisviisist. Ehkki mõningatel juhtudel ei ole alginvesteeringute suuruse või konkureerivate prioriteetide tõttu suudetud neid eeskirju kokkulepitud tähtaegade jooksul rakendada, on veemajanduse kvaliteet paranenud ning komisjon ja liikmesriigid teevad ühiseid kooskõlastatud jõupingutusi, et eeskirjad võimalikult kiiresti täielikult rakendada².

Erilist tähelepanu väärrib üks õigusakt, nõukogu direktiiv 98/83/EÜ olmevee kvaliteedi kohta,³ mis on loodud spetsiaalselt inimeste kaitsmiseks saastunud vee joomise kahjuliku mõju eest, tagades vee terviseohutuse ja puhtuse. Kõnealust direktiivi on liikmesriikides üldiselt suhteliselt hästi rakendatud, kuid selle tarbimiskohas toimuva kvaliteediseire käsitlus põhineb enam kui 20 aastat tagasi kehtestatud parameetritel. Seepärast on vaja uurida, kas direktiivis käsitletakse olemasolevaid ja tekkivaid koormusi mõjusal viisil ning kas see tagab, et Euroopa Liidu riikide elanikud ja külastajad saavad tarbida kõrge kvaliteediga joogivett ka järgmistel kümnenditel.

On teada, et joogivesi on paljude eurooplaste jaoks oluline teema. Joogiveele keskendus Euroopa ajaloo esimene kodanikualgatus „Right2Water“,⁴ mille tulemusena koguti 1,8 miljonit allkirja ning mis sai komisjonilt positiivse vastuse. Algatus esitati komisjonile 2013. aasta detsembris ning sellega kutsuti eelkõige üles „kohustama ELi institutsioone ja liikmesriike tagama, et kõigil elanikel on õigus veele ja kanalisatsioonile“ ning „suurendama ELi jõupingutusi vee ja kanalisatsiooniteenuste üldise kättesaadavuse saavutamiseks“. Oma vastuses⁵ kutsus komisjon liikmesriike üles tegema kõik võimaliku, et tagada kõikidele inimestele minimaalse veevarustuse kättesaadavus. See on täielikult kooskõlas 2015. aastal

¹ Mitmed liikmesriigid on oma veevarustusteenustega seotud põhivajadused rahuldanud ühtekuuluvuspoliitika vahendite abiga. Perioodil 2014–2020 investeeritakse ELi ühtekuuluvuspoliitika raames veesektorisse 14,8 miljardit eurot. Muude oodatavate tulemuste seas parandab see rohkem kui 12 miljoni inimese veevarustust.

² Nagu on näidanud keskkonnameetmete rakendamise ülevaate viimane tsükkel, kättesaadav aadressil: http://ec.europa.eu/environment/eir/index_en.htm.

³ Nõukogu 3. novembri 1998. aasta direktiiv 98/83/EÜ olmevee kvaliteedi kohta (EÜT L 330, 5.12.1998, lk 32).

⁴ Euroopa kodanikualgatus „Right2Water“: <http://www.right2water.eu/>.

⁵ COM(2014) 177 final.

vastu võetud kestliku arengu tegevuskavaga 2030,⁶ eriti kestliku arengu 6. eesmärgiga ning asjaomase ülesandega „tagada kõikidele inimestele üldine ja õiglane juurdepääs ohutule ja taskukohasele joogiveele“. Lisaks lubas komisjon vaadata läbi direktiivi, mistõttu lisati see komisjoni õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi (REFIT)⁷. Seega on ettepanek otseseks järjeks Euroopa kodanikualgatusele „Right2Water“.

Läbivaatamine moodustab ühtlasi osa ringmajandusele ülemineku kavast⁸. Läbivaadatud ettepanek toetab liikmesriikides ressursitõhusat ja säästlikku joogiveemajandust, aidates sellega vähendada energiatarbimist ja tarbetut veekadu. Samuti aitab see vähendada plastist veepudelite kasutamist, muutes kraanivee inimestele usaldusväärsemaks.

Komisjon alustas kõnealust protsessi direktiivi hindamisest kooskõlas parema õigusloome põhimõtetega⁹. Hindamistulemused avaldati 1. detsembril 2016¹⁰ ning need aitasid kindlaks teha direktiivi tugevad ja nõrgad küljed. Tulemused kinnitasid, et direktiiv on sobiv vahend ELis tarbitava joogivee kõrge kvaliteedi kindlustamiseks, sest selle põhieesmärk on rakendada joogivee seiret ning probleemide korral tagada, et liikmesriigid taastaksid nõutava veekvaliteedi.

Hindamise käigus tuvastati siiski neli valdkonda, kus on arenguruumi:

- parameetrite loetelu;
- riskipõhise käsitlemise kasutamine;
- veega seotud teemade läbipaistvuse suurendamine ja ajakohase teabe tarbijatele kättesaadavaks tegemine; ja
- joogiveega kokkupuutuvad materjalid.

Lisatud mõjuhinnangus käsitleti ka Euroopa kodanikualgatuses ja konsultatsioonide käigus tõstatatud küsimust, et elanikkonna teatavate osade, näiteks haavatavate ja tõrjutud rühmade – eelkõige romade – jaoks ei ole joogivesi kättesaadav. Mõjuhinnangust lähtuvalt pakutakse käesolevas seadusandlikus ettepanekus välja proportsionaalsed lahendused nimetatud probleemidele.

• Kooskõla poliitikavaldkonnas kehtivate sätetega

Ettepaneku sisuks on uuesti sõnastatud direktiiv 98/83/EÜ, mida muudeti aastatel 2003, 2009 ja 2015. Selguse huvides on uuestisõnastamine sobivaim. See on kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonivahelise parema õigusloome kokkuleppega,¹¹ millega võeti kohustus kasutada õigusloomes pigem uuestisõnastamist kui muuta olemasolevaid õigusakte.

⁶ ÜRO Peaassamblee 25. septembri 2015. aasta resolutsioon „kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 „Muudame oma maailma“.

⁷ Komisjoni 2015. aasta tööprogramm (COM(2014) 910 final).

⁸ COM(2015) 614 final.

⁹ https://ec.europa.eu/info/better-regulation-guidelines-and-toolbox_et

¹⁰ Talituste töödokument joogiveedirektiivi 98/83/EÜ REFITi hindamise kohta, SWD(2016) 428 final.

¹¹ Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel sõlmitud institutsioonidevaheline parema õigusloome kokkulepe (ELT L 123, 12.5.2016, lk 1).

Ettepanek on üldiselt kooskõlas ELi kehtivate veevaldkonna õigusaktidega, eriti veepoliitika raamdirektiiviga,¹² merestrateegia raamdirektiiviga,¹³ asulareovee puhastamise direktiiviga¹⁴ ning nitraadidirektiiviga¹⁵. Eelkõige täiendab ettepanek veepoliitika raamdirektiivi artikleid 6, 7 ja 8, mis käsitlevad joogivee võtmiseks kasutatavate veekogude tuvastamise ja seire nõudeid ning neid veekogusid hõlmavate kaitsealade kehtestamist. Lisaks täiendab see kõnealuse direktiivi artiklit 11, millega nõutakse, et liikmesriigid kehtestaksid meetmeprogrammid, mis hõlmavad muu hulgas joogivee võtmiseks kasutatavate alade kaitsemeetmeid.

Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, käsitatakse vett pärast vastavuse kontrollimise kohta toiduna¹⁶. Seepärast tehakse ettepanek jätta direktiivi 98/83/EÜ reguleerimisalast välja sätted pudelitesse või mahutitesse villitud ja müümiseks ette nähtud vee kohta, kuna kogu pudelitesse villitud joogivesi kuulub pärast vastavuse kontrollimise kohta määruse (EÜ) nr 178/2002 kohaldamisalasse.

Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2009/54/EÜ¹⁷ ei kuulu pudelitesse villitud vee eriliikidest käesoleva direktiivi reguleerimisalasse looduslik mineraalvesi. Samas tuleneb direktiivi 2009/54/EÜ artikli 9 lõike 4 kolmandast lõigust, et allikavesi peab vastama käesoleva direktiivi sätetele. Seega peaks allikavesi jääma käesoleva direktiivi reguleerimisalasse.

- **Kooskõla liidu muude tegevuspõhimõtetega**

Direktiivi 98/83/EÜ läbivaatamine lisati komisjoni 2017. aasta tööprogrammi uue algatusena,¹⁸ mis aitab ellu rakendada ringmajanduse tegevuskava. Ettepanek sisaldab osi, mis toetavad joogivee kestlikku ressursitõhusat majandamist ning aitavad vähendada pudelivee tarbimist. See on kooskõlas ELi jõupingutustega kasvuhoonegaaside heitkoguste ja mereprügi vähendamiseks¹⁹ ning plasti käsitleva Euroopa strateegiaga²⁰.

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiiv 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1).

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta direktiiv 2008/56/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse merekeskkonnapoliitika-alane tegevusraamistik (ELT L 164, 25.6.2008, lk 56).

¹⁴ Nõukogu 21. mai 1991. aasta direktiiv 91/271/EMÜ asulareovee puhastamise kohta (EÜT L 135, 30.5.1991, lk 40).

¹⁵ Nõukogu 12. detsembri 1991. aasta direktiiv 91/676/EMÜ veekogude kaitsmise kohta põllumajandusest lähtuva nitraadireostuse eest (EÜT L 375, 31.12.1991, lk 1).

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1).

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2009. aasta direktiiv 2009/54/EÜ loodusliku mineraalvee kasutamise ja turustamise kohta (uuesti sõnastatud) (ELT L 164, 26.6.2009, lk 45).

¹⁸ Komisjoni 2017. aasta tööprogramm (COM(2016) 710 final).

¹⁹ Meie ookeanid, mered ja rannikud: http://ec.europa.eu/environment/marine/good-environmental-status/descriptor-10/index_en.htm.

²⁰ Komisjoni 16. jaanuari 2018. aasta teatis COM(2018)28 final plasti ringmajanduses käsitleva Euroopa strateegia kohta.

Ettepanek toetab ka halduskoormuse vähendamise ning maksimaalselt mõjusa ja tõhusa poliitika kujundamise jõupingutusi kooskõlas komisjoni parema õigusloome teatisega²¹. Samuti peaks standardite ajakohastamine ja terviklikuma riskijuhtimiskäsitluse kasutuselevõtt aitama säilitada ELi veesektori konkurentsivõimet ja edendada innovatsiooni. Veel üks ettepaneku eesmärk on lihtsustada seire- ja aruandlusprotseduure, keskendudes automatiseerimisele, aruannete esitamissageduse vähendamisele ja andmete asjakohasuse suurendamisele. See on kooskõlas ELi parema õigusloome käsitluse ning aruandluse ja seire toimivuskontrolliga²². Sätted, millega parandatakse kodanike jaoks joogiveega seotud teabe kättesaadavust, seostuvad ka komisjoni digitaalse ühtse turu strateegiaga²³.

Ettepanek aitab saavutada ka seitsmenda keskkonnaprogrammi 3. esmatähtsa eesmärgi: „kaitsta liidu kodanikke keskkonnaga seotud surve ning nende tervisele ja heaolule avalduvate riskide eest“²⁴. Samuti on see kooskõlas 4. esmatähtsa eesmärgiga, mille kohaselt peab selge teave olema üldsusele riigi tasandil kättesaadav. Selleks sisaldab ettepanek ristviiteid ning tagatud on selle kooskõla direktiiviga 2003/4/EÜ²⁵ ning INSPIRE direktiiviga²⁶.

Joogiveega kokkupuutuvate materjalidega seotud normide (direktiivi 98/83/EÜ artikkel 10) väljajätmine tagab parema kooskõla siseturgu käsitlevate õigusaktidega ning eelkõige ehitustoodete määrusega²⁷. Mõjuhinnangus järeldati, et kõnealune artikkel, mis eeldab liikmesriikide vahelist vastastikust tunnustamist ja tekitab õiguslikku ebakindlust, võib pärssida siseturu toimimist. Tehakse ettepanek võtta osa varem direktiivi 98/83/EÜ artiklis 10 sisaldunud kohustusest üle uude kinnistussisese jaotusega seotud riskihindamist käsitlevasse artiklisse ning paralleelselt anda ehitustoodete määruse raames standardimisvolitus, et kehtestada nõuded joogiveega kokkupuutuvate ehitusmaterjalidele ja -toodetele. Ehitustoodetega seotud tehniliste tõkete kõrvaldamist on võimalik saavutada ainult ehitustoodete toimivuse hindamiseks ühtlustatud tehniliste kirjelduste kehtestamisega, millest tulenebki vajadus kehtestada vajalikud ühtlustatud standardid ja avaldada need Euroopa Liidu Teatajas vastavalt määrusele (EL) nr 305/2011.

Turvalisusega seotud küsimusi käsitletakse muude liidu poliitikavaldkondade raames, eelkõige direktiivis (EL) 2016/1148 meetmete kohta, millega tagada võrgu- ja infosüsteemide

²¹ Komisjoni teatis „Parem õigusloome: paremad tulemused – tugevam liit“, COM(2016) 615 final.

²² Keskkonnaalaste õigusaktidega seotud aruandluse ja seire toimivuskontroll: http://ec.europa.eu/environment/legal/reporting/fc_overview_en.htm ja COM(2017) 312 final: http://ec.europa.eu/environment/legal/reporting/pdf/action_plan_env_issues.pdf.

²³ Digitaalse ühtse turu strateegia: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/policies/shaping-digital-single-market>.

²⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. novembri 2013. aasta otsus nr 1386/2013/EL, milles käsitletakse liidu üldist keskkonnaalast tegevusprogrammi aastani 2020 „Hea elu maakera võimaluste piires“ (ELT L 354, 28.12.2013, lk 171).

²⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2003. aasta direktiiv 2003/4/EÜ keskkonnateabele avaliku juurdepääsu ja nõukogu direktiivi 90/313/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 41, 14.2.2003, lk 26).

²⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2007. aasta direktiiv 2007/2/EÜ, millega rajatakse Euroopa Ühenduse ruumiandmete infrastruktuur (INSPIRE) (ELT L 108, 25.4.2007, lk 1).

²⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2011. aasta määrus (EL) nr 305/2011, millega sätestatakse ehitustoodete ühtlustatud turustustingimused ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 89/106/EMÜ (ELT L 88, 4.4.2011, lk 5).

turvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus²⁸ (küberturvalisuse direktiiv). Samuti võttis komisjon 2017. aasta oktoobris vastu tegevuskava, mille eesmärk on suurendada ELi tasandil valmisolekut, vastupanuvõimet ja koordineeritust seoses rünnakutega, mille toimepanekuks kasutatakse keemilisi, bioloogilisi, radioloogilisi või tuumaaineid.

Samuti vastab ettepanek Euroopa kodanikualgatusele, kuna nõuab liikmesriikidelt, et nad tagaksid haavatavate ja tõrjutud rühmade jaoks vee kättesaadavuse. See aitab ühtlasi rakendada ELi romade lõimimise poliitikat kooskõlas romasid käsitlevate riiklike integratsioonistrateegiatega ELi raamistikuga²⁹ ning nõukogu soovitusega romade tõhusaks integratsiooniks liikmesriikides võetavate meetmete kohta³⁰.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Ettepaneku aluseks on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 192 lõige 1 (endine Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikkel 130s). Sama on ka uuesti sõnastatava direktiivi õiguslik alus.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

ELil ja liikmesriikidel on jagatud pädevus veesektori keskkonna- ja terviseaspektide reguleerimiseks. See tähendab, et EL võib õigusakte vastu võtta üksnes asutamislepingutega lubatud piires ning peab järgima vajalikkuse, subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtteid.

Direktiivi eesmärk, milleks on kaitsta inimeste tervist olmevee mis tahes saastatusest tuleneva kahjuliku mõju eest, saavutatakse kvaliteedi miinimumstandardite kehtestamisega ELi tasandil ning seire, aruandluse, vee kättesaadavuse, läbipaistvuse ja heastamismeetmete miinimumstandardite kehtestamisega juhul, kui eespool nimetatud standardeid ei järgita. Liikmesriigid saavad otsustada, milliseid konkreetseid meetmeid (nt heastamismeetmete liigid, tegelikud järelevalveprogrammid) nad soovivad võtta.

Direktiivi läbivaatamise käivitas algselt Euroopa kodanikualgatus „Right2Water“, mille toetuseks anti 1,8 miljonit allkirja. ELi tasandi meetmeid seoses joogivee kättesaadavusega nõudis ka Euroopa Parlament oma vastuses algatusele³¹ ning lähtuvalt ELi võetud kohustustest ÜRO kestliku arengu eesmärkide raames³². Seepärast kehtestatakse käesoleva ettepanekuga ELi volituste piires ja subsidiaarsust täielikult austades ELi tasandi üldreeglid,

²⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/1148 meetmete kohta, millega tagada võrgu- ja infosüsteemide turvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus (ELT L 194, 19.7.2016, lk 1).

²⁹ KOM(2011) 173 (lõplik).

³⁰ Nõukogu 9. detsembri 2013. aasta soovitus (2013/C 378/01) romade tõhusaks integratsiooniks liikmesriikides võetavate meetmete kohta (ELT C 378, 24.12.2013, lk 1).

³¹ Euroopa Parlamendi 8. septembri 2015. aasta resolutsioon Euroopa kodanikualgatus „Right2Water“ järelmeetmete kohta.

³² Kestliku arengu eesmärgid, Euroopa Komisjon (2017): https://ec.europa.eu/europeaid/policies/sustainable-development-goals_en.

kuid jäetakse liikmesriikidele teatav kaalutusõigus ohutu joogivee kättesaadavuse parandamise kohustuse täitmise üle otsustamisel.

Lisaks kõigele kinnitas ka REFITi hindamine, et joogiveealastel õigusaktidel on ELi tasandi lisandväärtus, kuivõrd need võivad aja jooksul oluliselt kaasa aidata vee kvaliteedi ühtlustamisele kogu Euroopas. Seda kinnitas näiteks asjaolu, et liikmesriigid, eriti väiksemad, kel ei pruugi alati olla ressursse ja spetsiifilist oskusteavet, ootavad ELilt ka edaspidi joogivee peamiste keemiliste ja mikrobioloogiliste näitajate ning vastavate väärtuste kehtestamist. Paljud sidusrühmad on ka rõhutanud, et ELi meetmed on parim viis veega seotud kujunevate terviseohtudega võitlemiseks.

Arvestades direktiiviga ette nähtud meetmete ulatust ja mõju, on direktiivi eesmärged lihtsam saavutada ELi kui riiklikul tasandil.

- **Proportsionaalsus**

Lisatud mõjuhindang sisaldab üksikasjalikumat teavet seadusandliku ettepaneku valikute proportsionaalsuse ja kulutõhususe kohta. Kokkuvõttes näitas see, et sobivaimad ja kulutõhusaimad meetmed, mida saaks direktiivi läbivaatamise käigus ELi tasandil võtta, on järgmised:

- (a) direktiivis sisalduva parameetrite loetelu läbivaatamine ja ajakohastamine vastavalt uusimatele teaduslikele andmetele, kehtestades samas riskipõhise käsitluse suurtele ja väikestele veekäitlejatele;
- (b) läbipaistvuse ning ajakohase teabe tarbijatele kättesaadavusega seotud nõuete parandamine;
- (c) aruandluse tõhustamine ja lihtsustamine;
- (d) joogiveega kokkupuutuvate materjalide vaba kaubanduse tõkete kõrvaldamine;
- (e) ohutu joogivee kättesaadavuse parandamine.

- **Vahendi valik**

Ettepanekuga muudetakse oluliselt direktiivi 98/83/EÜ ning lisatakse palju uusi sätteid. Selguse huvides tehakse ettepanek kasutada uuestisõnastamise meetodit. Kuna uuesti sõnastatav õigusakt on direktiiv, on ettepaneku sisuks samuti direktiiv, pidades silmas õigusloome järjepidevust ning hõlbustamaks akti ülevõtmist liikmesriikide õigusse.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Komisjon on hinnanud direktiivi 98/83/EÜ toimimist viie kriteeriumi alusel:

- mõjus; ja
- tõhusus;
- sidusus;
- sobivus; ja

– ELi lisaväärtus.

Hindamine toimus paralleelselt mõju hindamise uuringuga ning hindamise käigus tuvastatud probleemsed valdkonnad kajastuvad ka mõjuhinnangus kirjeldatud probleemides ja poliitikavariantides.

Hindamise tulemusena leiti, et direktiiv on oma eesmärkide saavutamisel *mõjus* ning aitab kaitsta inimeste tervist saastumise kahjuliku mõju eest, tagades kõrgetasemelise vastavuse parameetrite väärtustele. Samas on osaliselt iganenud parameetrite järgimise määrade mõõtmistulemused asjakohased vaid osaliselt. Samuti leiti, et direktiivi artikkel 10, milles käsitletakse „joogiveega kokkupuutuvaid materjale“, jätab liikmesriikidele vajalike meetmete mõiste sisustamisel liiga palju paindlikkust. See tõi kaasa täiendava katsetamise ja kontrolli toote viimisel teise liikmesriigi turule, mis muutis antud sätte ebapiisavaks.

Tõhususe analüüs näitas, et ELi joogiveega varustamise kogukulu oli 2014. aastal ligikaudu 46,5 miljardit eurot. Sellest 8,3 miljardit tuleneb direktiivi rakendamisest. Ehkki direktiivist tulenevat kasulikku tervisemõju ei olnud võimalik koguseliselt väljendada,³³ näitas hindamine, et direktiiviga seostatav kogukasus on oluliselt suurem kui sellega seostatav kogukulu. Ei leitud, et sätetega kaasneks seire, teabe esitamise ja aruandlusega seotud ülemääraseid halduskulusid. Leiti üksnes, et direktiivi 98/83/EÜ artiklist 10 tulenev paindlikkus (vt selgitus eespool) on tööstusele märkimisväärseks tarbetuks koormaks.

Direktiivi 98/83/EÜ *sidusus* vee raamdirektiiviga on eriti oluline, kuna joogiveevarude kaitse moodustab lahutamatu osa vee raamdirektiiviga seotud kavadest ja meetmetest. Direktiivis 98/83/EÜ ei viidata joogivee võtmiseks mõeldud veevarude kaitsele peamiselt seepärast, et see on vee raamdirektiivist varasem. See probleem tuleb lahendada, et tagada nii põhimõtte „saastaja maksab“ kui ka ettevaatuspõhimõtte kohaldamine. Seepärast aitab ettepanek tagada kahe direktiivi vahelise kooskõla, rakendades riskipõhist käsitlust alates vee võtmisest kuni tarbija kraanini ning parandades liikmesriikide asutuste ja veekäitlejate teabevahetust ja suhtlust, et tagada veemajandustsükli täielikkus.

Seoses *sobivusega* leiti hindamisel, et direktiiviga 98/83/EÜ kehtestatud parameetrite väärtused ei ole enam asjakohased, sest need ei kajasta teaduse arengut, paremat riskihindamist, muutusi tarbijate harjumustes ning lisandunud keskkonnamoormust.

Direktiivi 98/83/EÜ ELi *lisandväärtus* seisneb selles, et direktiiv tagab kogu ELis inimeste tervise samal tasemel kaitse saastumise kahjuliku mõju eest. Väidetavalt on ELis märkimisväärseid joogiveega seotud vahejuhtumeid toimunud vähem kui maailma teistes piirkondades, kuid selle seost direktiivi 98/83/EÜ olemasoluga ei ole võimalik tõendada.

Hindamise tulemusena kindlaks määratud peamised täiustatavad aspektid on seega järgmised:

- parameetrite loetelu;
- riskipõhise käsitluse puudumine;
- vähene läbipaistvus ja ajakohase teabe vähene kättesaadavus tarbijatele ning

³³ Mõjuhinnangus leiti, et ülekantud koguseline väljendamine on võimalik.

– joogiveega kokkupuutuvad materjalid.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Kooskõlas parema õigusloome suunistega³⁴ toimus mitu konsultatsiooni.

- Veebiküsimustikul põhinev avalik konsultatsioon

Pärast Euroopa kodanikualgatus, mis käsitles õigust veele („Right2Water“),³⁵ korraldas komisjon ajavahemikul 2014. aasta juunist septembrini joogivee kvaliteedi teemalise avaliku konsultatsiooni kõigis keeltes. Konsultatsiooni käigus laekus 5 908 vastust ning 138 arvamust ja kirjalikku seisukohta peamiselt sidusrühmadelt. Lisaks korraldas komisjon 2014. aasta septembris ja 2015. aasta oktoobris kohtumised sidusrühmadega, et arutada läbipaistvust ja võrdlusanalüüsi.

- Sihtotstarbelised avalikud konsultatsioonid

Komisjon korraldas kolm sidusrühmadele suunatud avalikku konsultatsioonikonverentsi: 2015. aasta mais seoses REFITi hindamisega, 2015. aasta detsembris seoses mõjuhindanguga ja 2016. aasta septembris seoses joogiveestandardite läbivaatusega. Need hõlmasid suurt hulka eri sidusrühmi, sealhulgas riikide ja piirkondade asutusi, tööstuse esindajaid, valdkonna ettevõtjate ühendusi ja äriühinguid ning eksperte. Konverentsidel oli esindatud palju eri arvamusi ning komisjonil oli võimalus arutada küsimusi otse sidusrühmadega. Kõikide konverentside jaoks anti välja töödokumendid või küsimustikud ning kõik ettekanded ja protokollid, sealhulgas osavõtjate nimekirjad, tehti avalikult kättesaadavaks³⁶.

- REFITi tagasisidemehhanism

Pärast esialgse mõjuhindangu avaldamist parema õigusloome veebisaidil 28. veebruaril 2017 anti sidusrühmadele kuni 28. märtsini 2017 aega saata sellele dokumendi kohta tagasisidet.

- Täiendav konsulteerimine

Komisjon teavitas sidusrühmi läbivaatamisest veel mitmel korral ning kutsus neid üles esitama märkusi, näiteks 2016. aasta jaanuaris toimunud paljude osavõtjatega kõrgetasemelisel joogivee kaitse teemalisel seminaril ja erinevates ekspertrühmades toimunud arutelude käigus. Et tagada protsessi maksimaalne läbipaistvus, tehti kõik läbivaatamisel sisendina kasutatud dokumendid, näiteks mõjuhindangut toetav uuring, avalikult kättesaadavaks³⁷.

Konsultatsioonide käigus avaldati selget toetust parameetrite loetelu ajakohastamisele ja läbivaatamisele. Avaliku konsultatsiooni käigus toetati ülekaalukalt tarbekaupades ja

³⁴ Eelkõige kasutati töövahendeid 10 ja 50, mis on seotud 12-nädalase veebipõhise avaliku arutelu ning vastastikku täiendavate lähenemisviiside ja vahenditega, et kaasata kõik asjaomased sidusrühmad ning täita võimalikud teabelüngad, milleks korraldati hiljem suunatud konsultatsioone sidusrühmadega.

³⁵ Euroopa kodanikualgatus „Right2Water“: <http://www.right2water.eu/>.

³⁶ 23. septembri 2016. aasta koosolek: <https://circabc.europa.eu/w/browse/c8a02539-ab12-48b6-9367-38e40cafd6cb>; 26. mai 2015. aasta koosolek: <https://circabc.europa.eu/w/browse/ca2f82a5-20ab-4106-9c44-7b67a911ac2f>; 8. detsembri 2015. aasta koosolek: <https://circabc.europa.eu/w/browse/3fccab4b-812d-46be-8efe-1f866cf556c5>.

³⁷ <https://circabc.europa.eu/w/browse/4fea449b-0b66-4f0f-b934-0177cae4d7e2>

ravimites kasutatavate endokriinfunktsiooni kahjustavate kemikaalide lisamist loetellu, ehkki paljud tehnikaekspertid sellega ei nõustunud. Enamik sidusrühmi pooldasid riskipõhise käsitlemise rakendamist kogu ELis. Samas soovisid nad tagada, et liikmesriikidele jääks selles valdkonnas piisavalt paindlikkust. Paljud sidusrühmad juhtisid järjekindlalt tähelepanu joogiveega kokkupuutuvate materjalide ja toodetega seotud ühtlustamise vajalikkusele.

Avaliku konsultatsiooni üks kandev sõnum, eriti kodanike poolt, oli soov saada veebis rohkem ajakohast teavet joogivee kvaliteedi kohta. Tarbijatel on ELis välismaal viibides kraanivee suhtes kahtlusi ning ehkki nõuete täitmise tase on kõrge, ei soovi nad seda üldjuhul kuigivõrd usaldada. Arvamused selle kohta, kas direktiiv peaks sisaldama joogivee kättesaadavust käsitlevaid norme, olid erinevad. Normide sätestamise vastased väitsid, et vee kättesaadavus jääb direktiivi kohaldamisalast väljapoole, mistõttu tuleks seda käsitleda muudes ELi õigusaktides või mujal.

- **Ekspertiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Seadusandlik ettepanek ja mõjuhindang põhinevad tohtul hulgal materjalidel ja uuringutel, millele on viidatud mõjuhindangut käsitlevas talituste töödokumendis.

2015. aasta detsembris alustati koostööprojekti WHO Euroopa piirkondliku bürooga, et toetada direktiivi 98/83/EÜ lisa läbivaatamist (direktiivis sisalduv parameetrite loetelu). Projekt lõpetati 2017. aasta suvel³⁸. Üksikasjalikum teave kõnealuse projekti soovitude ja nende komisjoni ettepanekus kasutamise kohta on 5. jaotises „Muud küsimused“.

Välised osapooled viisid läbi mitmeid direktiivi läbivaatamise hindamiseks tellitud uuringuid. Need uuringud olid näiteks:

- materjalisuunised kasutajatele ja torulukkseppadele³⁹;
- joogiveega kokkupuutuvate toodete ja materjalide uuringuaruanne⁴⁰; ja
- mõju hindamise uuring⁴¹.

Sõltumatute kolmandate isikute tehtud mõju hindamise uuringus kasutati ka modelleerimisvahendit, et hinnata poliitikavariante ja eelistatavaid poliitikapakette.

- **Mõjuhindang**

Ettepanek põhineb mõjuhindangul, mis sai komisjoni õiguskontrollikomiteelt 23. juunil 2017. aastal märkustega positiivse arvamuse⁴². Õiguskontrollikomitee tõstatatud probleemid lahendati mõjuhindangut käsitleva talituste töödokumendi muudetud versioonis, mis sisaldab eraldi peatükki õiguskontrollikomitee arvamuse järgselt tehtud muudatuste kohta. Lähtuvalt hindamisest, sidusrühmadega konsulteerimisest ja Euroopa kodanikualgatusest

³⁸ http://ec.europa.eu/environment/water/water-drink/review_en.html

³⁹ <http://publications.europa.eu/s/c6vG>.

⁴⁰ [https://circabc.europa.eu/d/a/workspace/SpacesStore/0b93e708-5e20-4c35-8fbd-8554a87e7cb5/09 %20-%201.1 %20Study%20Report%20-%20Products-Materials%20in%20contact%20with%20Drinking%20Water.pdf](https://circabc.europa.eu/d/a/workspace/SpacesStore/0b93e708-5e20-4c35-8fbd-8554a87e7cb5/09%20-%201.1%20Study%20Report%20-%20Products-Materials%20in%20contact%20with%20Drinking%20Water.pdf).

⁴¹ <http://publications.europa.eu/s/c6vH>.

⁴² http://ec.europa.eu/environment/water/water-drink/review_en.html

„Right2Water“ töötati iga kindlakstehtud probleemvaldkonna jaoks välja mitu poliitikavarianti. Mõju hindamise käigus uuriti neid variante, et selgitada välja, kuidas need aitaksid saavutada direktiivi üldeesmärke, milleks on tarbijate tervise kaitsmine, ning nende finantsmõju ja keskkonnamõju aastani 2050. Tulemusi on kirjeldatud mõju hindamise aruandes ning mõjuhinnangut käsitlevas talituste töödokumendis.

Viis poliitikavarianti hõlmavad:

- võimalusi direktiivi parameetrite loetelu kohandamiseks uusimate standarditega loetelu laiendamise või piiramise teel;
- riskipõhise käsitluse kasutuselevõttu suurte (ja väikeste) veekäitlejate puhul;
- joogiveega kokkupuutuvate materjalide standardite ühtlustamist;
- tarbijate ajakohasele teabele juurdepääsu parandamist ja paremat rakendamise järelevalvet; ja
- võimalusi vee kättesaadavuse tagamiseks.

Variantide analüüs ja sellele järgnenud järjestamine viisid järelduseni, et pikas perspektiivis pakuks variantide kombineerimine parimat võimalust lahenduste leidmiseks kõikide hindamise käigus kindlaks tehtud probleemvaldkondade jaoks. Variantide kombineerimine tagaks:

- kõrge kvaliteediga joogivee kõikidele ELi inimestele. Parameetrite loetelu ajakohastamine ja parandamine WHO soovitude alusel kaitseks inimeste tervist ka kujunevate ohtude eest;
- moodsama seiremetoodika, kasutades nii suurte kui ka väikeste veekäitlejate puhul riskipõhist käsitlust;
- aruandlussätete uuendamise ja ühtlasi lihtsustamise;
- tarbijatele ajakohase ja asjaomase teabe andmise;
- vee parema kättesaadavuse ning haavatavate ja tõrjutud rühmade parema juurdepääsu veele.

Variandid järjestati ning töötati välja kolm poliitikapaketti. Kaks neist pakettidest (teine ja kolmas pakett) olid tervisekaitse ja keskkonna seisukohalt eelistatumad. Mõlema paketi kaasneb väike kulude kasv, mis on õiguspärane ning mille kaalub üles saadav tervisekasu. Mõlemad poliitikapakettid lahendavad kõigi hindamise käigus kindlaks tehtud nelja parandamist vajava valdkonna küsimused. Lisaks parandab kolmas poliitikapakett oluliselt ühenduseta ELi kodanike olukorda, kuna lahendab – eraldi variandi raames – vee kättesaadavuse probleemi, mida käsitleti Euroopa kodanikualgatuses „Right2Water“ ja kestliku arengu 6. eesmärgi all. See eraldi variant hõlmab meetmete kogumit vee kättesaadavuse parandamiseks, kuid sellega seotud täiendavad ehituskulud on suure tõenäosusega üle hinnatud, kuna täpsemate andmete puudumise tõttu põhinevad need eeldusel, et pooltele ühenduseta elanikele tuleks rajada individuaalsed töötlussüsteemid.

Seepärast otsustati, et seadusandlikus ettepanekus tuleks säilitada kolmanda poliitikapaketi eelised ning kehtestada selleks üldine kohustus parandada joogivee üldist kättesaadavust ning

tagada selle kättesaadavus haavatavate ja tõrjutud rühmade jaoks, jättes samas liikmesriikide otsustada, kuidas on kohalikku olukorda arvestades parim vee kättesaadavust parandada. Arvatavasti on nende erimeetmete rakendamine oluliselt odavam kui alternatiivsete süsteemide rajamine pooltele ühenduseta kodanikele (nagu kolmandas poliitikapakettis eeldatakse).

See on kooskõlas proportsionaalsuse ja subsidiaarsuse põhimõttega, kuna üldpõhimõte kehtestatakse ELi tasandil, ent liikmesriikidel säilib ulatuslik kaalutusõigus, kuidas vee kättesaadavust paremini tagada.

Praktikas tähendab see, et ettepaneku kulud ja mõju jäävad 5,9 miljardi euro (teine poliitikapakett) ja 7,3 miljardi euro (kolmas poliitikapakett) vahemikku. Enamiku kuludest kannavad veekäitlejad. Tarbijate olmekulud suurenevad väga vähe. See ei too kaasa joogivee ülemäärast kallinemist ning kui inimesed joovad rohkem kraanivett ja vähem pudelisse villitud vett, võib see nimetatud kulud tasakaalustada.

Riikide ametiasutuste halduskulud hinnati väheoluliseks või vähenevaks. Näiteks toob aruandlusnõuete lihtsustamine kaasa iga-aastaste tegevuskulude vähenemise 0,35 miljoni euro võrra.

Mõlemal poliitikapaketil on positiivne mõju keskkonnale, kuna eeldatakse, et koos tarbijate usalduse kasvuga kraanivee suhtes väheneb pudelisse villitud vee tarbimine. Ajakohase teabe kõigile tarbijatele kättesaadavamaks tegemine hoogustab seda veelgi. Lisaks tähendab suurtele ja väikestele veekäitlejatele riskipõhise käsitlemise nõude kehtestamine, et töötlemisvajadus väheneb, mis toob kaasa energiasäästu ja vähendab kemikaalide sattumist keskkonda. Riskipõhine käsitus peaks edendama ka reostuse kõrvaldamist selle tekkekohas ning põhimõtte „saastaja maksab“ kohaldamist.

Nõue, et liikmesriigid parandaksid vee kättesaadavust ja tagaksid selle teataval tasemel, on positiivne samm kestliku arengu 6. eesmärgi sihtide saavutamise suunas. Ühtlasi on sel positiivne töökohti loov kõrvalmõju.

- **Õigusloome kvaliteet ja lihtsustamine**

Kõikidel mõjuhinnaangus kaalutud variantidel on halduskoormusele väike mõju või need koguni vähendavad seda, kuna enamiku kuludest kannavad veekäitlejad, mitte riikide ametiasutused. Et halduskoormust vähendada ja protseduure lihtsustada, tuginetakse ettepanekus mõjuhinnaangule ning vähendatakse oluliselt riikide aruandluskohustust komisjoni ees. Aruande esitamise asemel peavad liikmesriigid koostama oma seiretulemusi sisaldavad andmekogumid üksnes juhul, kui direktiivi parameetrite väärtusi ületatakse. Lisaks peavad nad esitama lisateavet, näiteks riskihindamise kohta. See tähendab eeldatavalt kokkuhoidu kuni 0,35 miljonit eurot aastas.

Proportsionaalsuse põhimõttest lähtudes antakse väikestele veekäitlejatele riskipõhise käsitlemise rakendamiseks rohkem aega kui suurtele ja väga suurtele veekäitlejatele. Vältimaks väikeste veekäitlejate koormamist, peavad nad veebis teavet ajakohastama harvemini kui suured ja väga suured veekäitlejad.

Lisaks kindlustavad kavandatavad tarbijate teavitamise ja läbipaistvuse sätted ettepaneku internetivalmiduse, kuna veekäitlejatelt nõutakse digitaalsete vahendite ulatuslikku kasutamist tarbijate teavitamiseks joogivee kvaliteedist ja seonduvatest ohtudest.

- **Põhiõigused**

Nagu on märgitud komisjoni teatises Euroopa kodanikualgatuse „*Vesi ja kanalisatsioon on inimõigus! vesi on avalik hüve, mitte kaup!*“⁴³, on juurdepääs ohutule joogiveele ja kanalisatsioonile lahutamatu seotud õigusega elule ja inimväärikusele, mida on kinnitatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas⁴⁴, ning piisava elatusaseme vajadusega. Lisaks rõhutas komisjon, kui oluline on ohutu joogivee kättesaadavus inimõiguste seisukohast ning kohustus tagama, et see on ka edaspidi komisjoni poliitika keskmes.

Viimase kümne aasta jooksul on rahvusvahelises õiguses ja eriti tugevalt ÜRO tasandil⁴⁵ kinnitatud õigust ohutule joogiveele ja kanalisatsioonile. ÜRO Peaassamblee resolutsioonis 64/292 tunnustatakse „*õigust ohutule ja puhtale joogiveele ning kanalisatsioonile kui inimõigust, mis on elu ja kõigi inimõiguste täieliku kasutamise esmatähtis eeltingimus*“. ÜRO 2012. aasta säästva arengu konverentsi (Rio+20) lõppdokumendis kinnitasid riigipead ja valitsusjuhid ning kõrgetasemelised esindajad oma „*kohustusi seoses inimõigusega ohutule joogiveele ja kanalisatsioonile, mida tuleb [nende] elanikkonnale üha enam võimaldada riiklikku suveräänsust täielikult austades*“⁴⁶. Neid kohustusi kinnitati 2015. aastal, mil riigipead kiitsid heaks kestliku arengu 6. eesmärgi ning sellega seotud eesmärgi aastaks 2030: „*tagada kõikidele inimestele üldine ja õiglane juurdepääs ohutule ja taskukohasele joogiveele*“.

Euroopa tasandil teatas Euroopa Nõukogu Parlamentaarne Assamblee, et „*juurdepääsu veele tuleb tunnustada kui põhilist inimõigust, sest see on vajalik eluks Maal ja vesi on ressurss, mida inimkond peab jagama*“⁴⁷. Ka EL on kinnitanud, et „*kõikidel riikidel on inimõigustealaseid kohustusi seoses juurdepääsu tagamisega puhtale joogiveele, mis peab olema kättesaadav, füüsiliselt ligipääsetav, taskukohane ja vastuvõetav*“⁴⁸.

Kõike eespool nimetatut võttis komisjon arvesse, kui töötas välja oma vastuse Euroopa kodanikualgatusele „Right2Water“ ning käesoleva seadusandliku ettepaneku.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanek ei mõjuta komisjoni eelarvet. Eeldatakse, et see on rakendatav komisjonile ja Euroopa Keskkonnaametile juba määratud eraldiste piires ning täiendavaid vahendeid ei vajata.

⁴³ COM(2014) 177.

⁴⁴ ELT C 326, 26.10.2012, lk 391.

⁴⁵ ÜRO Peaassamblee resolutsioon nr 64/292, 3.8.2010, ja ÜRO Inimõiguste Nõukogu resolutsioonid 7/22, 28.3.2008, ja 15/9, 6.10.2010.

⁴⁶ <http://www.un.org/en/sustainablefuture/>.

⁴⁷ Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee resolutsioon nr 1693/2009.

⁴⁸ Kõrge esindaja Catherine Ashton 22. märtsil 2010. aastal ELi nimel tehtud avaldus (Doc 7810/10) ülemaailmse veepäeva puhul.

5. MUUD KÜSIMUSED

• **Rakenduskavad ning seire-, hindamis- ja aruandluskord**

Suurtelt veekäitlejatelt oodatakse riskipõhise käsitlemise rakendamist kolme aasta jooksul, samas kui väikestele veekäitlejatele antakse aega kuus aastat.

Lisad vaadatakse korrapäraselt läbi, et võtta arvesse teaduse ja tehnika arengut. Et hõlmata kaks täismahus kuueaastast andmetsükli, hinnatakse kogu direktiivi 12 aastat pärast selle ülevõtmist.

Et tagada direktiivi eesmärgi saavutamine, mille kohaselt kaitstakse inimeste tervist saastunud joogivee kahjuliku mõju eest, ning parandada muid valdkondi, kus direktiiv leiti olevat mitteoptimaalne, pakuti välja mitmeid erinevaid tulemuslikkuse indikaatoreid. Neid kasutatakse edaspidistes hindamistes ning need töötatakse välja koostöös Euroopa keskkonnaametiga, võttes arvesse keskkonnavalase seire ja aruandluse toimivuskontrolli⁴⁹. Tulemuslikkuse indikaatorid on järgmised:

- intsidentide (st juhtumid, mis on potentsiaalselt ohtlikud inimeste tervisele) ja piinormide ületamise juhtumite arv ELis. Uue aruandlussüsteemi kohaselt peavad liikmesriigid põhjalikumalt aru andma kõnealustest intsidentidest ja leitud lahendustest;
- ELi elanike arv, kellel on juurdepääs olmeveele;
- joogivee kvaliteediga seotud pikaajalised tervisemõjud – see eeldab täiendavaid epidemioloogilisi uuringuid koostöös mõne spetsialiseeritud organisatsiooniga, näiteks WHOga;
- uued läbipaistvusnõuded ja veebis kättesaadavaks tehtav miinimumteave, näiteks lekete määrad võrkudes. See võimaldab rakendamise taset ja saavutusi süsteemselt analüüsida.

• **Selgitavad dokumendid (direktiivide korral)**

Võttes arvesse ettepaneku reguleerimisala ning asjaolu, et tegemist uuesti sõnastatud kehtiva direktiiviga (direktiiv 98/83/EÜ), mille liikmesriigid on juba täielikult üle võtnud, ei ole ülevõtmist selgitavate täismahus dokumentide nõudmine põhjendatud ega proportsionaalne.

• **Üksikasjalik selgitus parameetreid ja parameetrite väärtusi käsitlevate WHO soovitude ettepanekus arvesse võtmise kohta**

Direktiivi 98/83/EÜ I lisas sätestatud parameetrite praegused väärtused põhinevad üldiselt WHO joogiveesuunistel. Neid suuniseid ajakohastatakse korrapäraselt ning viimati muudeti neid 2017. aasta alguses neljanda väljaande esimese täiendusega⁵⁰.

⁴⁹ Keskkonnavalaste õigusaktidega seotud aruandluse ja seire toimivuskontroll: http://ec.europa.eu/environment/legal/reporting/fc_overview_en.htm ja COM(2017) 312 final: http://ec.europa.eu/environment/legal/reporting/pdf/action_plan_env_issues.pdf.

⁵⁰ Suuniste neljas väljaanne avaldati 2011. aastal ning neljanda väljaande esimene täiendus 2017. aasta alguses.

WHO suuniste ja direktiivi 98/83/EÜ vahel oli mõningaid parameetrite ja nende väärtuste sätestamisega seotud erinevusi juba direktiivi vastuvõtmise ajal ehk 1998. aastal. Näiteks:

- WHO suunised ei sisalda standardeid pestitsiidide rühma jaoks, samas kui direktiiv sisaldab kõiki pestitsiide ja nende lagunemissaadusi;
- WHO suuniste väärtused lähtuvad eluaja vähiriskist 10^{-5} , samas kui EL tegi poliitilise otsuse kasutada ettevaatlikumat lähenemisviisi ning tunnistada vastuvõetavaks riski väärtus 10^{-6} .

2015. aasta detsembris viisid komisjon ja WHO Euroopa piirkondlik büroo lõpule joogivee parameetrite koostööprojekti, mille lõpparuanne avaldati 2018. aastal⁵¹ (edaspidi „WHO aruanne“). Projekti eesmärk oli anda poliitika jaoks sobivad teaduspõhised soovitused direktiivi I lisa läbivaatamiseks.

WHO aruandes sisalduvad WHO soovitused ja ettepanek kattuvad olulisel määral. Eelkõige kinnitati soovitustes vajadust reguleerida valitud parameetrite loetelu, mis sisaldab osa sadadest parameetritest, mille jaoks on olemas WHO suunisväärtused. Komisjon on valdava enamuse soovitustelikest parameetritest ja parameetrite väärtustest nimetatud loetelust üle võtnud, kuid pakkunud mõningate parameetrite jaoks välja erineva lähenemisviisi. Selles jaotises põhjendatakse, miks komisjoni ettepanek ei järgi mõningatel juhtudel WHO soovitusi.

1. Parameetrid, mille WHO soovitas I lisast välja jätta

Kuna nende esinemissagedus joogivees on väike ja üldjuhul põhjustatud reostusjuhtumitest, soovitati WHO aruandes direktiivist välja jätta viis parameetrit:

- **benseen,**
- **tsüaniid,**
- **1,2-dikloroetaan,**
- **elavhõbe ja**
- **polütsükliilised aromaatsed süsivesinikud.**

WHO põhjendas nimetatud parameetrite väljajätmist selgitusega, et liikmesriigid võivad vajaduse korral siiski teostada nende seiret WHO suunisväärtuse alusel. Sidusrühmad ja eelkõige liikmesriikide ametiasutused soovitasid tungivalt neid mitte välja jätta, nii tervisekaalutlustel kui ka seepärast, et ELi tasandil on vaja kehtestada siduvad väärtused. **Seepärast otsustati jätta need I lisasse.** Samas võimaldab direktiiviga ette nähtud riskipõhine käsitus veekäitlejatel mõne parameetri teatavatel tingimustel seirega hõlmatud ainete loetelust välja jätta; niisiis on veekäitlejatel õigus mitte teostada nende parameetrite seiret juhul, kui see ei ole käitlemispiirkonnas vajalik. Pealegi on nimetatud piirnormide järgimiseks vajalikud töötlemisjaamad juba rajatud.

2. Parameetrid, mille väärtusi WHO soovitas tõsta

⁵¹ http://ec.europa.eu/environment/water/water-drink/review_en.html

WHO aruandes soovitati ajakohastada **antimoni (5-lt 20-le µg/l)**, **boori (1-lt 2,4-le mg/l)** ja **seleeni (10-lt 40 µg/l-le)** väärtusi, pidades silmas uusimaid saadaolevaid tervisealaseid suuniväärtusi, mis on avaldatud WHO suuniste neljanda väljaande esimeses täienduses. Kuna aga praegused väärtused on kehtinud aastakümneid, võib eeldada, et kulud ei suurene, kuna nimetatud piirnormide järgimiseks vajalikud töötlemismeetodid on juba kasutusel. Igal juhul võimaldab direktiiviga ette nähtud riskipõhine käsitlus veekäitlejatel mõne parameetri teatavatel tingimustel seirega hõlmatud parameetrite loetelust välja jätta. Seepärast on direktiivi I lisasse jäetud **algsed rangemad väärtused**.

Konkreetselt seoses **booriga** on mõningaid siseriiklikke erandeid tehtud suure boorisaldusega kivimitega piirkondadele, kus põhjavesi sisaldab looduslikku boori. Boori väärtuse muutmiseks laekus ettepanekuid ka Euroopa Parlamendist (E-9146/2016, P-0848/2016, E-10 109/2014). Ehkki viimasel ajal ei ole ametlikke arvamusi koostatud, on Euroopa Toiduohutusamet varem soovitanud,⁵² et kõigi vanuserühmade kaitset silmas pidades ei tohiks looduslik mineraalvesi sisaldada boori üle 1,5 mg/l.

3. Uued parameetrid, mille WHO soovitas lisada

3.1 Klooraat ja klorit

WHO aruandes soovitati uute parameetritena lisada **klooraat (ClO₃)** ja **klorit (ClO₂)** ning määrata mõlema piirväärtuseks 0,7 mg/l. Mõlemad on valdavalt hüpokloritiga desinfitseerimise kõrvalsaadused. WHO tunnistas, et see väärtus võib olla liiga kõrge ning märkis, et kui on mõistlikult võimalik rakendada madalamaid väärtusi, oleksid madalamad väärtused sobivamad. Probleemi ühe põhjusena on tuvastatud, et klooraat tekib hüpokloriti lahustes, mis ei ole värsked ja mida säilitatakse pikemat aega, eriti soojades tingimustes.

Euroopa Toiduohutusameti 2015. aasta arvamuses⁵³ leiti, et klooraadi üle 0,7 mg/kg kontsentratsioon joogivees (WHO soovitatav väärtus) võib kaasa tuua imikute ja maimikute ülemäärase kokkupuute klooraadiga. Lisaks leidis amet, et klooraat võib pärssida joodi omastamist, kuid inimterviseandmeid klooraadi joodi omastamist pärssiva mõju kohta ei ole piisavalt. EFSA viitas ka FAO/WHO ühisele lisaainete ekspertkomisjonile (JECFA), kes hindas klooraati ning tuletas kroonilise riski hindamisel kasutamiseks tervisepõhise toksikoloogilise võrdlusväärtuse 0,01 mg/kg kehmassi järgi, mis annaks joogivee puhul väärtuseks 0,24 mg/l.

Seepärast leiab komisjon, et on põhjendatud kehtestada **klooraadi ja kloriti piirväärtus rangemal 0,25 mg/l tasemel, mis on WHO soovitatust umbes kolm korda madalam**.

3.2 Perfluoritud ühendid

⁵² Toiduahelas olevate saasteainete komisjoni 22. juuni 2005. aasta arvamus komisjoni taotluse kohta seoses boori- ja fluoriidisisalduse piirmääradega looduslikus mineraalvees http://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/scientific_output/files/main_documents/237.pdf

⁵³ <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4135>

WHO aruandes soovitati kasutusele võtta parameetrite väärtused kahe konkreetse perfluoritud ühendi jaoks: perfluorooktaansulfonaadi (PFOS) väärtus peaks olema 0,4 µg/l ja perfluorooktaanhape (PFOA) väärtus 4 µg/l.

Algselt olid PFOS ja PFOA levinuimad perfluoritud ühendid. Põhjavees leidub neid peamiselt seepärast, et pinnas on saastunud tulekustutusvahetudega, mille lagunemisel need ja veel mõningad perfluoritud ühendid tekivad. Samas võivad need pärineda ka punktallikast pärit tööstuslikust reostusest ning vett või rasva hüljava materjaliga toodetest nagu teflonkattedga pannid, rasvakindel paber, pitsagrillid või mustust hüljav matkavarustus.

PFOS ja PFOA on püsivad bioakumuleeruvad toksilised ained. PFOS lisati algselt kemikaalimääruse REACH⁵⁴ XVII lisa piiratud kasutusega ainete loetellu, kuid on nüüd reguleeritud määrusega (EÜ) nr 850/2004⁵⁵ kui püsiv orgaaniline saasteaine. PFOA, selle soolad ja PFOAga seotud ained lisati kemikaalimääruse REACH XVII lisa piiratud kasutusega ainete loetellu 14. juunil 2017,⁵⁶ kuna komisjon leidis, et nende tootmise, kasutamise ja müügiga kaasneb vastuvõetamatu risk inimeste tervisele ja keskkonnale.

Perfluoroheksaan-1-sulfoonhape ja selle soolad (PFHxS) lisati REACHi väga ohtlike kandidaatainete loetellu 7. juulil 2017 kui „väga püsiv ja väga bioakumuleeruv aine“ vastavalt kemikaalimääruse REACH artikli 57 punktile e.

Erineva ahelapikkusega aineid on siiski rohkem ning nendeks võivad olla perfluoroalküülkarboksüülhapped (sh PFOA), perfluoroalkaansulfoonhapped (sh PFOS), perfluoroalkaansulfiinhapped, fluorotelomeeralkoholid ja perfluoroalkaansulfonamiidid. PFOA ja PFOS on levinuimad ained, ent kuna neid on asendatud sarnaste ja tihti lühema ahelaga per- ja polüfluoritud alküülühendid (PFAS), on tõenäoline, et PFOA ja PFOS ei ole enam selle püsivate antropogeensete kemikaalide rühma ainsad esindajad⁵⁷.

Praegu puudub seadusandlik käsitlusviis, mis reguleeriks kogu kõnealust ainete rühma, ning kõigi saadaolevate ainete ammendavat loetelu ei ole. Rootsis on PFASe intensiivselt uuritud⁵⁸. Rootsi riiklik toiduamet on avaldanud joogivee jaoks 11 PFASi soovituslikud piirmäärad (PFBS, PFHxS, PFOS, 6:2 FTSA, PFBA, PFPeA, PFHxA, PFHpA, PFOA, PFNA ja PFDA). Kui nimetatud 11 PFASi kontsentratsioonide summa on üle 0,09 µg/l, soovitab

⁵⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (EÜT L 396, 30.12.2006, lk 1), edaspidi „kemikaalimäärus REACH“.

⁵⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 850/2004 püsivate orgaaniliste saasteainete kohta ning millega muudetakse direktiivi 79/117/EMÜ (ELT L 158, 30.4.2004, lk 7).

⁵⁶ Komisjoni 13. juuni 2017. aasta määrus (EL) nr 2017/1000, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006 (mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH)) XVII lisa seoses perfluorooktaanhappe (PFOA), selle soolade ja PFOA-ga seotud ainetega (ELT L 150, 14.6.2017, lk 14).

⁵⁷ Rootsi näide PFOSi sisalduse vähenemise kohta vees: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0013935117308976>

⁵⁸ <http://www.kemi.se/en/global/rapporter/2015/report-7-15-occurrence-and-use-of-highly-fluorinated-substances-and-alternatives.pdf>

amet võtta reostuse vähendamiseks meetmeid nii pea kui võimalik. Ühendriikides on PFOA/PFOSi soovituslik tervisealane piirmäär 0,07 µg/l. Direktiivi 2008/105/EÜ⁵⁹ alusel kehtestatud prioriteetsete ainete loetelus sisaldub PFOS väärtusega 0,00065 µg/l. See näitab, et võimalik on saavutada WHO soovitatust madalamaid parameetrite väärtusi. Kuna kõnealuseid aineid looduslikult ei esine, tehakse ettepanek kasutada sarnast ettevaatlikku lähenemisviisi, nagu on direktiivis 98/83/EÜ kasutatud pestitsiidide puhul. Seepärast soovitab komisjon kalduda kõrvale WHO 4 µg/l (PFOA) ja 0,4 µg/l (PFOS) soovitusest nende kahe aine jaoks ning reguleerida selle asemel kogu rühma.

Tehakse ettepanek reguleerida PFASide rühma, nagu selle on määratlenud OECD⁶⁰, ning määrata soovituslikud väärtused **0,1 µg/l igale üksikule PFASile ja 0,5 µg/l kõigile PFASidele kokku**, nagu on tehtud pestitsiidide puhul. Kuna need väärtused on kõrgemad Rootsisis või Ühendriikides kasutatavatest, peaks olema mõistlikult võimalik neid järgida.

4. Endokriinfunktsiooni kahjustavad kemikaalid

WHO ei pakkunud välja suunisväärtusi endokriinfunktsiooni kahjustavate kemikaalide jaoks, kuid soovitas, et kuna veeorganismid on endokriinfunktsiooni kahjustavate östrogeensete kemikaalide mõju suhtes oluliselt tundlikumad kui inimesed ja muud imetajad, peaks olema võimalik ettevaatusabinõuna kasutada võrdlusväärtusi, mis on lähedal praegustele või potentsiaalsetele tulevikus kehtestatavatele keskkonnakvaliteedi standarditele, et kaitsta veeorganisme. WHO pakkus välja järgmised kolm esinduslikku endokriinfunktsiooni kahjustavat kemikaali koos võrdlusväärtustega:

- **beeta-östradiool:** 0,001 µg/l;
- **nonüülfenool:** 0,3 µg/l; ja
- **bisfenool A:** 0,01 µg/l.

Ehkki WHO märkis, et praegu puuduvad tõendid joogiveest lähtuvatest terviseohtude kohta ja tegemist on väheolulise kokkupuuteallikaga, mistõttu riskide ilmnemise tõenäosus on väike, otsustati lisada need parameetrid direktiivi kooskõlas ettevaatuspõhimõttega.

WHO ei soovita lisada direktiivi I lisa parameetrite loetellu kõiki endokriinfunktsiooni kahjustavaid kemikaale, kuna leiab, et kõigi nende kemikaalide pidev seire oleks praegu keeruline, kallis ja joogivee saastumise vältimise seisukohalt kasutu.

Need kolm ainet valiti võrdlusaineteks, kuna on teada, et neid leidub pinnaveekogudes, millesse satub puhastatud reovett ja muid heiteid. Beeta-östradiool on looduslik östrogeen. Tervise- ja keskkonnariskide teaduskomitee arvamuses⁶¹ ja sellega seotud toimikus on kõnealuse kemikaali keskkonnakvaliteedi standardi määramise seisukohalt oluliseks toime mehhanismiks selle endokriinfunktsiooni kahjustavad omadused. Tervise- ja

⁵⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta direktiiv 2008/105/EÜ, mis käsitleb keskkonnakvaliteedi standardeid veepoliitika valdkonnas ning millega muudetakse nõukogu direktiive 82/176/EMÜ, 83/513/EMÜ, 84/156/EMÜ, 84/491/EMÜ, 86/280/EMÜ ja tunnistatakse need seejärel kehtetuks ning muudetakse direktiivi 2000/60/EÜ (ELT L 348, 24.12.2008, lk 84).

⁶⁰ https://www.oecd.org/env/ehs/risk-management/PFC_FINAL-Web.pdf

⁶¹ https://ec.europa.eu/health/scientific_committees/environmental_risks/docs/scher_o_131.pdf

keskkonnariskide teaduskomitee toetas keskkonnakvaliteedi standardi kehtestamist tasemel 0,4 ng/l, mis on lähedal joogivee parameetri väärtuse ettepanekule 1 ng/l.

Bisfenool A kasutamine on laialt levinud teatud plastide ja epoksüvaikude tootmisel. See on praegu liigitatud reproduktiivtoksiliseks 1B kategooria aineks vastavalt määrusele (EÜ) nr 1272/2008⁶². Lähtuvalt Prantsusmaa ametivõimude ettepanekutest piirati ELis esiteks bisfenool A kasutamist termopaberis (detsembris 2016), seejärel lisati bisfenool A REACHi väga ohtlike kandidaatainete loetellu ühtlustatud klassifikatsiooni „1B reproduktiivtoksiline“ alusel (jaanuaris 2017) ning seejärel ka endokriinfunktsiooni kahjustavate omaduste alusel (juunis 2017).

Nonüülfenooli kasutatakse pindaktiivsetes ainetes sisalduvate alküülfenoolitoksülaatide sünteesimiseks, ehkki nüüdseks on viimased ELis keelatud. Nonüülfenoolile kehtivad samuti piirangud (kemikaalimääruse REACH XVII lisa) ning see on endokriinfunktsiooni kahjustavate omaduste tõttu lisatud REACHi väga ohtlike kandidaatainete loetellu (juuni 2013) ning direktiivi 2008/105/EÜ alusel kehtestatud prioriteetsete ainete loetellu.

Seepärast tehakse ettepanek järgida nende kahe endokriinfunktsiooni kahjustava kemikaali puhul WHO soovitatud väärtusi. Kuna direktiivi käsitlese kohaselt ei ole ette nähtud võrdlusväärtuste kasutamist ja selles ei täpsustata parameetrite ja väärtuste eesmärke, tehakse ettepanek lisada need I lisa parameetrite loetellu. Pealegi on kõnealused kemikaalid vees raskesti lahustuvad ning neid saab tulemuslikult eemaldada tavapärase adsorptsioontöötamise meetoditega (nt kaldafiltratsioon, koagulatsioon, osoonimine, granuleeritud aktiivsüsi). Seepärast käsitatakse neid kemikaale direktiivi alusel sarnaselt muude keemiliste parameetritega, mis tähendab, nagu eespool märgitud, et veekäitlejatel on võimalus need parameetrid teatud tingimustel seirega hõlmatud parameetrite loetelust välja arvata, kui riskihinnang näitab, et need ei ole olulised.

Komisjon leiab, et nimetatud kolme endokriinfunktsiooni kahjustava kemikaali lisamine direktiivi on põhjendatud tulenevalt ettevaatuspõhimõttest. Seda seisukohta toetavad ka sidusrühmad. Niisiis aitab nende kemikaalide lisamine kaitsta inimeste tervist laiendatud parameetrite loetelu raames, mis on kujundatud vastavalt mõjuhinnangu variandile 1.2.

5. Kroom ja plii

WHO aruandes soovitatakse säilitada kehtiv parameetri koguväärtus **10 µg/l plii kohta ja 50 µg/l kroomi kohta**.

WHO märgib, et plii on üks väheseid teadaolevaid aineid, mis mõjutab joogivee kaudu otseselt tervist, ning seepärast peab selle aine kontsentratsioon joogivees olema nii madal kui on mõistlikult saavutatav. Selleks teeb komisjon ettepaneku vähendada parameetri väärtust

⁶² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006 (ELT L 353, 31.12.2008, lk 1).

nii, et see oleks **5 µg/l kümme aastat** pärast direktiivi jõustumist. Kümneaastase üleminekuaja jooksul säilitatakse kehtiv 10 µg/l väärtus.

WHO märgib, et kroomi väärtust vaadatakse endiselt läbi. Paljude toksikoloogidega käimasolevate arutelude kohaselt on soovitatud madalama väärtuse kehtestamist kroomi jaoks ja eelkõige mürgisema kroom(VI) jaoks. Seepärast kohaldab komisjoni kroomi suhtes sama lähenemisviisi nagu plii puhul. Komisjon teeb ettepaneku vähendada väärtust 50 % võrra väärtusele **25 µg/l pärast kümneaastast üleminekuaga, mis järgneb direktiivi jõustumisele.**

Ettepanekuga nähakse ette ka I lisa (kus need parameetri väärtused on sätestatud) regulaarne läbivaatamine ja I lisa muutmise võimalus teaduse arengut silmas pidades. Seepärast on mõlema parameetri suhtes võimalik kehtestada rangemad väärtused enne kümneaastase üleminekuaja lõppu juhul, kui edaspidine teaduslik areng selleks põhjuse annab.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Artikkel 1. Eesmärk

Artikkel jääb samaks.

Artikkel 2. Mõisted

Olemasolevaid mõisteid on veidi selgitatud ning lisatud on uued mõisted („veekäitleja“, „prioriteetsed valdused“ ning „haavatavad ja tõrjutud rühmad“) kooskõlas uuesti sõnastatud versiooni uute sätetega.

WHO soovitas lisada prioriteetsete valduste mõiste, et hõlbustada kinnistusisese jaotusega seotud riskihindamisega seotud uute sätete kohaldamist.

Artikkel 3. Erandid

Sätted jäävad samaks; viiteid direktiivile lihtsalt ajakohastatakse.

Artikkel 4. Üldkohustused

Artikkel jääb suuresti samaks; muudatused on seotud formaalsete muudatuste või sõnastuse selgemaks muutmisega.

Artikkel 5. Kvaliteedistandardid

Artikkel jääb suuresti samaks; muudatused on seotud formaalsete muudatuste või sõnastuse selgemaks muutmisega.

Artikkel 6. Vastavuskoht

Lõiked 2 ja 3 on välja jäetud, ent need on nüüd peamiselt hõlmatud uute sätetega kinnistusisese jaotusega seotud riskihindamise kohta (uus artikkel 10).

Artikkel 7. Veeohutuse riskipõhine käsitlus (uus)

Selles uues artiklis antakse ülevaate üldisest riskipõhisest käsitlest, juhatatakse sisse uued artiklid 8, 9 ja 10 ning sätestatakse ka riskihindamisega seotud üldised kohustused (regulaarne ajakohastamine ja läbivaatamine ning riskihindamise koostamise ajakavad).

Artikkel 8. Olmevee võtmiseks kasutatavate veekogude ohuhindamine (uus)

Selle uue artikliga kehtestatakse ohuhindamisega seotud kohustused, eelkõige:

- veevõtukohtade kindlakstegemine;
- ohtude ja reostusallikate kindlakstegemine;
- kindlaks tehtud ohtude ja reostusallikatega seostatavate parameetrite seire. Seiret teostatakse üksnes asjakohaste parameetrite või saasteainete üle. Need võivad hõlmata parameetreid, mida tuleb järgida kraanivee puhul vastavalt käesolevale direktiivile, ent ka saasteaineid või aineid, mida veepoliitika raamdirektiivi alusel juba veekogudes jälgitakse, või mikroplaste. Mikroplastid on eriti murettekitavad oma negatiivse mõju tõttu mere- ja mageveekeskkonnale, veeorganismidele, elurikkusele ja tõenäoliselt ka inimese tervisele, sest väikestest mõõtmetest tingituna satuvad nad organismi imendumise ja bioakumulatsiooni teel või on neil toksiline toime kemikaalide keerulise koostise tõttu.

Ohu kindlakstegemise ja seire alusel saavad liikmesriigid seega võtta järgmised meetmed:

- vabastada veekäitlejad täiendavast töötlemise ja/või seire teostamisest või kohustada veekäitlejaid seda tegema;
- rakendada ennetusmeetmed veevõtukohta kaitsmiseks;
- rakendada leevendusmeetmed reostusallikaga seotud probleemide lahendamiseks, sealhulgas uuringud, mis aitavad mõista näiteks mikroplastide mõju veeökosüsteemidele ja inimese tervisele, ning leida lahendusi, et leevendada võimalikke riske.

Artikkel 9. Veevarustusriski hindamine (uus)

Selle artikliga kehtestatakse kohustused, mis on seotud veekäitleja poolt veevarustusriski hindamisega. Tegemist ei ole uute sätetega, sest need kohustused olid kehtestatud juba 2015. aastal direktiivi muudetud II lisa alusel. Seepärast on osa direktiivi 98/83/EÜ II lisast viidud üle artiklisse 9. II lisa C osa hõlmab nüüd üksnes tehnilisi nõudeid, et kohandada veevarustusriski hindamise suhtes kohaldatavate parameetrite seire sagedust.

Artikkel 10. Kinnistusisese jaotusega seotud riskihindamine (uus)

Selle uue artikliga kehtestatakse kinnistusisese jaotusega seotud riskihindamist käsitlevad kohustused, eelkõige:

- kinnistusisese jaotussüsteemiga seotud riskide, sealhulgas joogiveega kokkupuutuvate toodete ja materjalidega seotud riskide hindamine;
- järgmiste parameetrite seire: plii ja *Legionella*. *Legionella* puhul leidis WHO, et tegemist on liidus kõige suuremat tervisekahju põhjustava veega leviva patogeeni. Lisaks sellele on Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus soovitanud teha regulaarseid kontrole ja võtta asjakohased kontrollimeetmed rajatud veesüsteemide puhul, et vältida leegionärihaiguse esinemist turismimajutuskohtades, haiglates,

pikaajalise ravi asutustes või muudes kohtades, kus võib nakatuda märkimisväärne hulk haigusele vastuvõtlikumaid inimesi⁶³.

Riskihindamise ja seire tulemuste põhjal võivad liikmesriigid seejärel võtta selliseid meetmeid nagu torulukkseppade koolitamine, majaomanike teavitamine ja nõustamine, sobivate töötlemismeetodite juurutamine kooskõlas veekäitlejatega. Lisaks käsitletakse selles artiklis osaliselt endise artikliga 10 hõlmatud aspekte (joogiveega kokkupuutuvad tooted) ning tagatakse kooskõla määrusega (EL) nr 305/2011, mille kohaselt tuleb kehtestada joogiveega kokkupuutuvate ehitustoodete standardid.

Artikkel 11. Seire (endine artikkel 7)

Tuleb kehtestada seireprogrammid, mis hõlmavad kõiki sellest direktiivist tulenevaid seirekohustusi. Liikmesriikide otsustada jääb asjaolu, kas seireprogrammid tuleb koostada riigi ametiasutustel või delegeeritakse nende koostamine näiteks veekäitlejatele. Siiski on tõenäoline, et seiret teostavad tegelikkuses peamiselt veekäitlejad kraanivee kvaliteedi tagamiseks. Kuna uued seirekohustused võetakse kasutusele seoses ohuhindamise (artikkel 8) ja kinnistusisese jaotusega seotud riskihindamisega (artikkel 10), tuleb selgitada seda artiklit ja selle seost II lisaga.

Lõiked 1, 5 ja 6 jäävad samaks.

Lõiget 2 muudetakse, et viidata uute artiklite 8 ja 9 (ohuhindamine ja kinnistusisese jaotusega seotud riskihindamine) kohasele seirele ning I lisa A ja B osas loetletud parameetrite korrapärasele seirele vastavalt II lisale. Viimasel juhul võivad seiret kohandada veekäitlejad veevarustusriski hindamise alusel.

Endine lõige 4 (mis käsitleb seirejuhiste vastuvõtmise võimalust) jäetakse välja, sest seda peetakse tarbetuks. II lisa (mis käsitleb seirenõudeid) muutmise võimalus aga säilitatakse artikli 18 lõike 2 kohaselt (delegeeritud õigusaktide kaudu).

Artikkel 12. Parandusmeetmed ja kasutuspiirangud (endine artikkel 8)

Lõige 1 jääb samaks.

Lõiget 2 muudetakse, et viidata I lisa C osas ette nähtud kinnistusisese jaotusega seotud riskihindamise parameetrite uuele loetelule.

Lõiget 3 muudetakse selgitamaks, et I lisa A ja B osas kehtestatud väärtuste ületamist loetakse automaatselt potentsiaalseks ohuks inimese tervisele. Kõnealust selgitust peetakse vajalikuks, pidades silmas direktiivi 98/83/EÜ kohaseid mitmeid käimasolevaid rikkumismenetlusi.

Uus lõige 4 lisatakse, et selgitada tarbijate teavitamisega seotud kohustusi parameetrite väärtuste ületamise ja/või inimese tervisele avalduva potentsiaalse ohu korral. Enamik kohustusi oli direktiivis 98/83/EÜ juba olemas, ent neid peeti vajalikuks selgitada ja need ühe lõike alla rühmitada, et hõlbustada nende rakendamist, pidades sealjuures silmas direktiivi 98/83/EÜ kohaseid mitmeid käimasolevaid rikkumismenetlusi.

Lõige 5 jääb samaks.

Endine lõige 6 jäetakse välja, sest seda peetakse tarbetuks.

⁶³ Järelevalvearuanne „Legionnaires' disease in Europe 2015“, avaldanud Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus 14. juunil 2017. aastal <https://ecdc.europa.eu/sites/portal/files/documents/Legionnaires-disease-europe-2015.pdf>

Endine lõige 7 jäetakse välja, sest endine I lisa C osa indikaatorparameetrite kohta on välja jäetud.

Endises lõikes 8 esitatud kohustused hõlmatakse uue lõikega 4.

Endine artikkel 9. Erandid

Endine artikkel 9 jäetakse välja. Keeruline protsess, mille kohaselt tehakse kolme aasta jooksul kolm erandit, ei ole enam põhjendatud. See lisati algselt direktiivi, et võimaldada liikmesriikidel järgida 1998. aastal äsja kehtestatud parameetrite väärtuseid. Süsteemi on nüüdseks lihtsustatud, ent loogika on sama, nagu direktiivis 98/83/EÜ: kui liikmesriik ületab parameetri väärtust, tuleb kohaldada artiklit 11 parandusmeetmete kohta (vee kasutamise keelamine või piiramine, tarbijate teavitamine, tervisealane nõustamine jne). Ei tohiks olla vajadust võtta ametlikult otsusega vastu parameetri väärtust, mis ületab direktiivis kehtestatud väärtust.

Endine artikkel 10. Töötlemise, seadmete ja materjalide kvaliteedi tagamine (välja jäetud)

Endine artikkel 10 jäetakse välja: leitakse, et see artikkel ei ole enam direktiivi 98/83/EÜ raames vajalik ja see asendatakse osaliselt uue artikliga 10 kinnistusisese jaotusega seotud riskihindamise kohta. Asjakohane ühtlustamine toimub selle asemel siseturgu käsitlevate õigusaktide alusel koos ehitustoodete määruse kohase standardimisvolituste väljastamisega. Kehtiva staatuse kohaldamist jätkatakse kuni nende standardimisvolituste täitmiseni ja ühtlustatud standardite avaldamiseni Euroopa Liidu Teatajas.

Artikkel 13. Olmevee kättesaadavus (uus)

Tegemist on uue artikliga, mille peamine ajend on Euroopa kodanikualgatuse „Right2Water“ üleskutsed ja komisjoni vastus algatusele. Artiklis kehtestatakse kaks peamist kohustust.

- Esiteks liikmesriikide kohustus parandada joogivee kättesaadavust ja edendada selle kasutamist mitmesuguste meetmete abil, millest mõned on artikliga hõlmatud (joogiveele juurdepääsuta inimeste arvu hindamine, nende teavitamine liitumisvõimaluste kohta, kraanivee kasutamise juurutamine üldkasutatavates hoonetes ja restoranides, enamikus linnades kraaniveele vaba juurdepääsu tagamine jne).
- Teiseks liikmesriikide kohustus võtta kõik vajalikud meetmed, et tagada joogivee kättesaadavus haavatavate ja tõrjutud rühmade jaoks. Kui olmevesi käesoleva direktiivi tähenduses ei ole nende rühmade jaoks kättesaadav, peavad liikmeriigid neid viivitamatult teavitama neile kättesaadava vee kvaliteedist ja andma vajaliku tervisealast nõu.

See peaks aitama kaasa ÜRO kestliku arengu 6. eesmärgi täitmisele ja asjaomasele ülesandele „tagada kõikidele inimestele üldine ja õiglane juurdepääs ohutule ja taskukohasele joogiveele“. Veele õiglase juurdepääsu põhimõtte on tavaliselt kolmemõõtmeline, hõlmates järgmist. osutatavate teenuste geograafilised erinevused (nt taristu puudumise tõttu), haavatavate ja tõrjutud rühmade (nt pagulased, rändrahvaste kogukonnad, kodutud ja vähemuskultuurid, nagu romad, sintid, travellerid, kaaled, *gens du voyage*, sõltumata nende liikuvusest) probleemid seoses juurdepääsuga veeteenustele ning rahaline taskukohasus. Seoses taskukohasusega tuleb liidu vee hinnapoliitikas võtta arvesse kulude katmise ja

„saastaja maksab“ põhimõtteid. Liikmesriikidel on lubatud diferentseeritud veetariifide kehtestamisel võtta arvesse elanikkonna majanduslike ja sotsiaalsete tingimuste erinevusi. Seega ei takista kulude hüvitamise põhimõte liikmesriike lisaks käesoleva direktiivi artiklis 13 kehtestatud meetmetele vastu võtmast sotsiaaltariife või meetmeid, mis kaitsevad sotsiaal-majanduslikult ebasoodsas olukorras olevat elanikkonda.

Artikkel 14. Üldsuse teavitamine (uus)

See artikkel asendab osaliselt direktiivi 98/83/EÜ endist artiklit 13. Teabe kättesaadavust käsitlevad sätted on üksikasjalikumad, sest eeldatakse, et suurem läbipaistvus suurendab tarbijate usaldust joogivee, sealhulgas selle kvaliteedi, tootmise ja haldamise vastu. Kohustustel on kaks eesmärki.

- Esiteks tagada IV lisas täpsustatud teabe kättesaadavus veebis. Tarbijale kättesaadav teave peab olema asjakohane talle huvipakkavas valdkonnas.
- Teiseks anda tarbijatele ka otse (nt nende arvetel) teatavat teavet näiteks tarbitud koguse ning tariifi(de) ja kulude struktuuri üksikasjade kohta.

Artikkel 15. Rakendamise järelevalvet käsitlev teave (uus)

Selle artikliga asendatakse osaliselt direktiivi 98/83/EÜ endine artikkel 13. Aruandlusega seotud sätteid on endiste sätetega võrreldes lihtsustatud ja kasutusele on võetud uus süsteem, mis ei hõlma tegelikku aruandlust. Sellega tagatakse süsteemi suurem tõhusus, vältides liiga pikka ajavahemikku esitatud andmete kontrollkuupäeva ja aruandluse tegeliku kuupäeva vahel.

Artiklis nähakse ette, et liikmesriigid peavad koostama andmekogumi, mis hõlmab üksnes käesoleva direktiivi kohaselt joogiveega seoses kogutud andmeid: vahejuhtumid, lisas sätestatud väärtuste ületamine, ohuhindamine ja kinnistusesise jaotusega seotud riskihindamine ning meetmed olmevee kättesaadavuse tagamiseks.

Andmekogumid tuleb koostada INSPIRE direktiivi kohaselt. Selleks on ette nähtud toetus Euroopa Keskkonnaameti poolt, kelle ülesandeks on ka regulaarselt andmeid koguda ja anda komisjonile ülevaade direktiivi rakendamise kohta liidu tasandil, mida saab kasutada ka direktiivi edaspidiste hindamiste kontekstis (artikkel 17).

Artikkel 16. Õiguskaitsse kättesaadavus (uus)

Tegemist on uue artikliga, mis on kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikliga 47 ning millega rakendatakse Århusi konventsiooni seoses õiguskaitsse kättesaadavusega. Kodanikel ja vabaihendustel peab olema võimalus õiguslikult kontrollida käesoleva direktiivi alusel liikmesriigi poolt vastu võetavaid otsuseid.

Artikkel 17. Hindamine (uus)

Selle uue artikliga kehtestatakse direktiivi edaspidise hindamise raamistik (komisjoni parema õigusliku reguleerimise suuniste tähenduses). Esimene hindamine peab toimuma 12 aastat pärast direktiivi rakendamist, et saada andmed vähemalt kahe veevarustusriski hindamise tsükli kohta.

Artikkel 18. Lisade läbivaatamine (endine artikkel 11)

See artikkel asendab direktiivi 98/83/EÜ artiklit 11. Artiklis 11 nähti ette direktiivi I, II ja III lisa läbivaatamine endise kontrolliga regulatiivmenetluse abil. Tehakse ettepanek asendada see menetlus delegeeritud õigusaktidega (millega võib muuta kõiki lisasid), mis on kooskõlas ka 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppega institutsioonide poolt võetud kohustusega „seada esikohale kõigi selliste alusaktide kiire vastavusse viimine, mis osutavad endiselt kontrolliga regulatiivmenetlusele“.

Jätkatakse I lisa regulaarset kontrollimist, et tagada selle vastavus viimastele arengutele teaduses.

Artikkel 19. Delegeeritud volituste rakendamine (uus)

Tegemist on uue delegeeritud õigusaktide vastuvõtmist käsitleva standardartikliga.

Artikkel 20. Komiteemenetlus (endine artikkel 12)

Tegemist on uue rakendusaktide vastuvõtmist käsitleva standardartikliga.

Endine artikkel 13. Teave ja aruandlus (välja jäetud)

Artikkel jäetakse välja ja asendatakse suuremalt jaolt uue artikliga 15.

Endine artikkel 14. Nõuete täitmise tähtaeg (välja jäetud)

See artikkel jäetakse välja, sest selle alusel oli võimalik 1998. aastal anda lisaaega (viis aastat) direktiivi 98/83/EÜ rakendamiseks kuni 2003. aastani. Artikkel on nüüd aegunud ja tuleb seepärast välja jätta.

Endine artikkel 15. Erandlikud asjaolud (välja jäetud)

Selle direktiivi 98/83/EÜ artikliga tagati liikmesriikidele võimalus taotleda komisjonilt (lisaks artiklis 14 ette nähtud viiele aastale) lisaaega (kuni kuus aastat), et tagada vastavus direktiivile 98/83/EÜ. See artikkel on nüüd aegunud ja tuleb seepärast välja jätta.

Endised artiklid 16 (kehtetuks tunnistamine), 17 (üleviimine) ja 18 (jõustumine)

Need kolm artiklit on välja jäetud ja asendatud ajakohastatud standardtekstiga uuesti sõnastatud direktiivide kehtetuks tunnistamiseks, ülevõtmiseks ja jõustamiseks (vt artiklid 22, 23, 24 (uus)).

Artikkel 21. Karistused (uus)

Kasutusele on võetud uus standardartikkel karistuste kohta.

Artikkel 22. Siseriiklikku õigusesse ülevõtmine

See artikkel põhineb standardvormil.

Artikkel 23. Kehtetuks tunnistamine

See artikkel põhineb standardvormil.

Artikkel 24. Jõustumine

See artikkel põhineb standardvormil. Direktiivi jõustumisajaks on ette nähtud 20 päeva pärast seda, kui see on avaldatud Euroopa Liidu Teatajas.

Artikkel 25. Adressaadid (endine artikkel 19)

Artikkel jääb samaks.

I lisa

A osa

I lisa A osas käsitletakse mikrobioloogiliste parameetrite väärtusi. WHO soovitusel on loetellu lisatud uued parameetrid, nimelt *Clostridium perfringensi* eosed ja kolibakterid, hägusus (viidi üle endisest C osast „Indikaatorparameetrid“) ja somaatilised kolifaagid.

B osa

I lisa B osas käsitletakse keemiliste parameetrite väärtusi. WHO soovitusel või ettevaatusprintsipi alusel on lisatud mitmeid uusi parameetreid (koos vastavate parameetrite väärtustega), nimelt: bisfenool A, kloraat, klorit, beeta-östradiool, haloäädikhapped, mikrotsüstiin, nonüülfenool, PFASid (eraldi ja kokku), uraan.

C osa

Direktiivi 98/83/EÜ I lisa C osas käsitleti varem indikaatorparameetreid. Indikaatorparameetrid on I lisast välja jäetud (v.a mõned, mis on üle viidud A ossa, nagu hägusus) ja viidud üle tarbijate teavitamist käsitlevasse IV lisasse. Põhimõtte seisneb selles, et indikaatorparameetrid ei anna tervisealast teavet, vaid pigem tarbijatele huvipakkuvat teavet (nagu maitse, värvus, anioonid, katioonid jne).

I lisa uus C osa hõlmab parameetreid, mida hinnatakse uue kinnistusisese jaotusega seotud riskihindamise raames (ette nähtud uues artiklis 10), nimelt plii ja *Legionella*.

II lisa

A osa. Üldeesmärgid ja olmevee seireprogrammid

II lisa A osas käsitletakse seireprogrammidega seotud üldisi kohustusi ning see jääb suuresti samaks, välja arvatud operatiivseiret käsitleva uue viite lisamine koos asjaomase hägususe parameetriga. See on lisatud WHO soovitusel, sest operatiivseire abil on võimalik saada kiiret teavet iga päev, et tagada töötlemise nõuetekohane toimimine.

B osa. Sagedused

II lisa B osas käsitletakse seiresagedust. Kindlaks on määratud kaks parameetrite kategooriat:

- (2) põhiparameetrid (*E. coli*, *Clostridium perfringensi* eosed ja somaatilised kolifaagid), mille puhul peab seire alati lähtuma B osas esitatud tabelis sätestatud sagedustest ning mille suhtes ei saa kohaldada veevarustusriski hindamist ja
- (3) kõik muud parameetrid, mille puhul peab seire lähtuma B osa tabelis sätestatud sagedustest, kuni teostatakse veevarustusriski hindamine vastavalt sama lisa C osale.

B osa tabelit sageduste kohta on lihtsustatud ja märkus 3 (tabeli all) on välja jäetud, sest see muutus tarbetuks.

C osa. Veevarustusriski hindamine

C osa esimesed lõiked on üle viidud uude artiklisse 9 veevarustusriski hindamise kohta. Kõnealuse C osa ülejäänud osa (seiresagedusest lahknevate nõuete kohaldamine, kui teostatakse veevarustusriski hindamist), mis kehtestati direktiivi 98/83/EÜ 2015. aasta muudatusega, jääb suuresti samaks ning vähesed muudatused on seotud C osa ja ülejäänud direktiivi sõnastuse ühtlustamisega.

D osa. Proovivõtumeetodid ja -kohad

See osa, mis on kehtestatud direktiivi 98/83/EÜ 2015. aasta muudatusega, jääb suuresti samaks.

III lisa

A osa. Mikrobioloogilised parameetrid, mille jaoks nähakse ette analüüsimeetodid

A osa kaks esimest lõiku on välja jäetud, sest need olid seotud võimalusega muuta III lisa A osa kontrolliga regulatiivmenetluse teel ning võimalus muuta III lisa delegeeritud õigusaktide kaudu on juba ette nähtud artiklites 18 ja 19.

Mikrobioloogiliste parameetrite loetelu on ajakohastatud, et kajastada I lisa A osaga hõlmatud uusi mikrobioloogilisi parameetreid.

B osa. Keemilised parameetrid, mille jaoks nähakse ette tulemuslikkuse kriteeriumid

Seda osa on ajakohastatud direktiivi 98/83/EÜ 2015. aasta muudatusega. Sel ajal lisati kaks tabelit, millest ühes esitatud spetsifikatsioonid olid ette nähtud kasutamiseks 2019. aasta lõpuni. Tehakse ettepanek välja jätta kõnealune teine tabel, kus on esitatud nõuded, mis kehtivad üksnes 2019. aasta lõpuni, ning säilitada üksnes esimene tabel.

Keemiliste parameetrite kirjelduste loetelu hõlmavat tabelit on samuti ajakohastatud, et kajastada I lisa B osas kehtestatud uut keemiliste parameetrite loetelu.

IV lisa (uus)

IV lisa on uus lisa, milles loetletakse andmed, mis peavad olema veebisaidil kättesaadavad tarbijate teavitamise eesmärgil. Proportsionaalsuse huvides peavad väga suured veekäitlejad esitama täiendava eriteabe, sealhulgas iga-aastase teabe veesüsteemi üldiste tulemuslikkuse kohta seoses tõhususega, sealhulgas leketete ulatuse ja veevarustuse energiatõhususe kohta. Eeldatakse, et teadlikkuse tõstmine ja läbipaistvuse suurendamine võib innustada nii veekäitlejaid kui ka liikmesriikide asutusi tegelema veekao ja leketega seotud probleemidega.

Endised IV ja V lisa

IV lisa sisaldas varasema direktiivi 80/778/EMÜ liikmesriigi õigusse ülevõtmise tähtpäevi (sh seoses eri liikmesriikide liitumisega). V lisa oli direktiivi 80/778/EMÜ ja direktiivi 98/83/EÜ vaheline endine vastavustabel. Need ei ole enam asjakohased ja on välja jäetud.

V lisa (uus)

V lisa (uus) on standardlisa, milles on loetletud kehtetuks tunnistatud direktiiv ja selle hilisemad muudatused ning nende ülevõtmise ja kohaldamise kuupäevad.

VI lisa (uus)

VI lisa on direktiivi 98/83/EÜ ja uuesti sõnastatud direktiivi ettepaneku uus vastavustabel.

↓ 1998/83 (kohandatud)

2017/0332 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV

olmevee kvaliteedi kohta (uuesti sõnastatud)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut Euroopa Ühenduse asutamislepingut,
eriti selle artikli 192 lõiget 1 ~~130s lõiget 1~~,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,
võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust¹,
võttes arvesse regioonide komitee arvamust²,
toimides artiklis seadusandliku tavamenetluse kohaselt
ning arvestades järgmist:

↓ uus

(1) Nõukogu direktiivi 98/83/EÜ³ on korduvalt oluliselt muudetud⁴. Kuna sellesse tuleb teha uusi muudatusi, tuleks kõnealune direktiiv selguse huvides uuesti sõnastada.

↓ 1998/83 põhjendus 1
(kohandatud)

~~olmevett käsitlevat nõukogu 15. juuli 1980. aasta direktiivi 80/778/EMÜ⁵ on tarvis kohandada teaduse ja tehnika arenguga; kõnealuse direktiivi kohaldamisel saadud kogemus näitab, et liikmesriikidele on tarvis luua nõuetekohaselt paindlik ja läbipaistev õigusraamistik standardite mittetäitmise juhtudeks; lisaks tuleks see direktiiv uuesti läbi vaadata Euroopa Liidu lepingut ning eelkõige subsidiaarsusprintsipi silmas pidades;~~

¹ ELT C [...], [...], lk [...].

² ELT C [...], [...], lk [...].

³ Nõukogu 3. novembri 1998. aasta direktiiv 98/83/EÜ olmevee kvaliteedi kohta (EÜT L 330, 5.12.1998, lk 32).

⁴ Vt V lisa.

⁵ EÜT L 229, 30.8.1980, lk 11. Direktiivi on viimati muudetud 1994. aasta ühinemisaktiga.

↓ 1998/83 põhjendus 2
(kohandatud)

~~vastavalt asutamislepingu artiklile 3b, millega nähakse ette, et ühenduse meetmed ei lähe kaugemale, kui on vajalik asutamislepingu eesmärkide saavutamiseks, on tarvis direktiivi 80/778/EMÜ muuta, et keskenduda peamise kvaliteedi ja terviseparameetrite vastavusele ning jätta liikmesriikidele vabadus lisada muid parameetreid oma äranägemisel;~~

↓ 1998/83 põhjendus 3

~~subsidiaarsusprintsipi kohaselt peavad ühenduse meetmed toetama ja täiendama liikmesriikide pädevate asutuste tegevust;~~

↓ 1998/83 põhjendus 4

~~subsidiaarsusprintsipi kohaselt nõuavad liidu piirkondade vahelised looduslikud ja sotsiaalmajanduslikud erinevused enamiku seire ja analüüsiga seotud otsuste ning mittetäitmise puhul võetavate meetmete võtmist kohalikul, piirkondlikul või siseriiklikul tasandil, kuivõrd nimetatud erinevused ei takista käesoleva direktiiviga ette nähtud õigusraamistiku loomist;~~

↓ 1998/83 põhjendus 5

~~vajalikud on ühenduse standardid olmevee oluliste ja preventiivsete tervisekaitsega seotud kvaliteediparameetrite osas, kui soovitakse teiste ühenduse meetmetega seostatuna taotletavad minimaalsed keskkonnakvaliteedi eesmärgid püstitada selliselt, et olmevett kaitstaks ning parendataks;~~

↓ 1998/83 põhjendus 6
(kohandatud)
⇒ uus

(2) ⇒ Direktiiviga 98/83/EÜ sätestati õigusraamistik, millega kaitstakse inimeste tervist olmevee mis tahes saastatusest tuleneva kahjuliku mõju eest, tagades olmevee tervislikkuse ja puhtuse. Käesoleva direktiivi eesmärk peaks olema sama. ⇐ ~~pidades silmas olmevee kvaliteedi olulisust inimese tervise jaoks~~ ⊗ Selleks ⊗ on tarvis ⊗ liidu ⊗ ühenduse tasandil ette näha ~~peamised kvaliteedistandardid~~ ⇒ miinimumnõuded ⇐, millele nimetatud vesi peab vastama. ⇒ Liikmesriigid peaksid võtma vajalikud meetmed tagamaks, et olmevees ei esine mikroorganisme, parasiite ega aineid, mis võivad teataval juhtudel kujutada ohtu inimeste tervisele, ning et vesi vastab kõnealustele miinimumnõuetele. ⇐

↓ 1998/83 põhjendus 7

~~selle hulka on tarvis arvata toiduainetetööstuses kasutatav vesi, kui ei ole tõendatud, et kõnealune vesi ei mõjuta lõpptoote tervislikkust;~~

↓ 1998/83 põhjendus 8

~~võimaldamaks veevarustuse ettevõtjatel täita joogivee kvaliteedistandardeid tuleks kohaldada nõuetekohaseid veekaitsemeetmeid, et tagada pinna- ja põhjavee puhtana hoidmine; sama eesmärki on võimalik saavutada sobilike veepuhastusmeetmete abil, mida rakendatakse enne veevarustuse toimumist;~~

↓ 1998/83 põhjendus 9
(kohandatud)

~~Euroopa veepoliitika ühtsus eeldab, et aja jooksul võetakse vastu sobilik veealane raamdirektiiv;~~

↓ 1998/83 põhjendus 10
(kohandatud)
⇒ uus

(3) ~~*Käesoleva direktiivi rakendusala~~ ☒ kohaldamisalast ☒ on tarvis välja jätta looduslikud mineraalveed ja raviotstarbelised veed, kuna ~~seada liiki vee osas on kehtestatud eeskirjad~~; ⇒ seda liiki veed on hõlmatud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2009/54/EÜ⁶ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2001/83/EÜ⁷. Direktiivis 2009/54/EÜ käsitletakse nii looduslike mineraalvesi kui ka allikavesi, kuid käesoleva direktiivi kohaldamisalast tuleks välja jätta üksnes looduslikud mineraalveed. Direktiivi 2009/54/EÜ artikli 9 lõike 4 kolmanda lõigu kohaselt peaksid allikaveed vastama käesoleva direktiivi sätetele. Pudelitesse või mahutitesse villitud ja müümiseks või toidu tootmiseks, valmistamiseks või töötlemiseks ette nähtud olmevesi peaks vastama käesoleva direktiivi sätetele kuni nõuetele vastavuse kohani (st kraanini) ning pärast seda tuleks sellist vett pidada toiduks vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 178/2002⁸ artikli 2 teisele lõigule. ⇐

↓ 1998/83 põhjendus 11

~~meetmeid on vaja kõikide parameetrite osas, mis seonduvad otseselt tervisega, ning muude parameetrite osas, kui kvaliteet on halvenenud; lisaks tuleks kõnealused meetmed viia hoolikalt kooskõlla taimekaitselahendite turuleviimist käsitleva nõukogu 15. juuli 1991. aasta direktiivi 91/414/EMÜ⁹ ning biotsiidide turuleviimist käsitleva Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 1998. aasta direktiivi 98/8/EÜ¹⁰ rakendamisega;~~

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2009. aasta direktiiv 2009/54/EÜ loodusliku mineraalvee kasutamise ja turustamise kohta (uuesti sõnastatud) (ELT L 164, 26.6.2009, lk 45).

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. novembri 2001. aasta direktiiv 2001/83/EÜ inimtervishoius kasutatavaid ravimeid käsitlevate ühenduse eeskirjade kohta (EÜT L 311, 28.11.2001, lk 67).

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1).

⁹ EÜT L 230, 19.8.1991, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud komisjoni direktiiviga 96/68/EÜ (EÜT L 277, 30.10.1996, lk 25).

¹⁰ EÜT L 123, 24.4.1998, lk 1.

- (4) Õigust veele käsitleva Euroopa kodanikualgatuse („Right2Water“)¹¹ järeldest lähtuvalt korraldati kogu liitu hõlmav avalik konsultatsioon ning komisjoni õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi (REFIT) raames direktiivi 98/83/EÜ hindamine¹². Selle tulemusena selgus, et direktiivi 98/83/EÜ teatavaid sätteid tuleb ajakohastada. Kindlaks määrati neli täiustamist vajavat valdkonda, nimelt kvaliteedipõhiste parameetrite väärtuste loetelu, riskipõhise käsitlemise vähene kasutamine, tarbijate teavitamist käsitlevad ebatäpsed sätted ning olmeveega kokkupuutuvate materjalide heakskiitmise süsteemide lahknevused. Lisaks määratleti Euroopa kodanikualgatuse „Right2Water“ raames selge probleemina asjaolu, et osal elanikkonnast, eelkõige tõrjutud rühmadel, puudub juurdepääs olmeveele, mille tagamine on ÜRO 2030. aasta tegevuskava kestliku arengu 6. eesmärgi kohaselt võetud kohustus. Samuti tehti kindlaks, et veeleketest, mis tulenevad veetaristu hooldamise ja uuendamise tehtavate investeeringute vähesusest, teatakse üldiselt vähe ning sellele juhtiti tähelepanu ka Euroopa Kontrollikoja eriaruandes veetaristu kohta¹³.
- (5) Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) Euroopa piirkondlik büroo korraldas direktiiviga 98/83/EÜ kehtestatud parameetrite ja parameetrite väärtuste üksikasjaliku läbivaatamise, et teha kindlaks, kas neid on vaja kohandada tehnika ja teaduse arenguga. Läbivaatamise¹⁴ tulemuste kohaselt tuleks kontrollida soolestiku patogeene ja *Legionella* bakterit, lisada tuleks kuus keemilist parameetrit või parameetrirühma ning ettevaatusprintsiiibil põhinevate võrdlusaluste kehtestamist tuleks kaaluda kolme endokriinfunktsiooni kahjustava representatiivse ühendi puhul. Kolme uue parameetri puhul tuleks ettevaatusprintsiiibist lähtudes kehtestada WHO ettepanekuga võrreldes rangemad parameetrite väärtused, mille järgimine on siiski teostatav. WHO märkis, et olmevee pliisisaldus peaks olema võimalikult väike ning tegeleb endiselt kroomisisalduse piirnormi läbivaatamisega; seega tuleks mõlema parameetri puhul kohaldada enne väärtuste rangemaks muutmist kümneaastast üleminekuperioodi..
- (6) Samuti soovitas WHO kolme parameetri väärtuse rangust vähendada ja viis parameetrit loetelust välja jätta. Kõnealuseid muudatusi ei peeta siiski vajalikuks, sest komisjoni direktiiviga (EL) 2015/1787¹⁵ kasutusele võetud riskipõhine käsitus võimaldab veekäitlejatel jätta teatavatel tingimustel parameeter seirega hõlmatud parameetrite loetelust välja. Töötlemismeetodid kõnealuste parameetrite väärtuste saavutamiseks on juba kasutusele võetud.

¹¹ COM(2014) 177 final.

¹² SWD(2016) 428 final.

¹³ Kontrollikoja eriaruanne SR 12/2017. „Joogiveedirektiivi rakendamine: vee kvaliteet ja kättesaadavus Bulgaarias, Ungaris ja Rumeenias on paranenud, kuid vajadus investeeringute järele on endiselt märkimisväärne“.

¹⁴ WHO Euroopa piirkondliku büroo joogivee parameetrite alane koostööprojekt „Support to the revision of Annex I Council Directive 98/83/EC on the quality of water intended for human consumption (Drinking Water Directive) Recommendation“, 11. september 2017.

¹⁵ Komisjoni 6. oktoobri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/1787, millega muudetakse nõukogu direktiivi 98/83/EÜ (olmevee kvaliteedi kohta) II ja III lisa (ELT L 260, 7.10.2015, lk 6).

↓ 1998/83 põhjendus 12

~~kogu ühenduses laialdaselt kasutatavate ainete osas on vaja individuaalsed parameetrite väärtused sätestada piisavalt rangel tasemel, et tagada käesoleva direktiivi eesmärgi saavutamine;~~

↓ 1998/83 põhjendus 13

~~parameetrite väärtus põhineb olemasolevatel teaduslikel andmetel ning arvesse on võetud ka ettevaatuse printsiipi; kõnealused väärtused on valitud tagamaks, et olmeveet oleks võimalik turvaliselt kasutada kogu elu, ning need esindavad seega tervisekaitse kõrget taset;~~

↓ 1998/83 põhjendus 14

~~tuleks saavutada tasakaal nii mikrobioloogiliste kui keemiliste ohtude vältimises; sel eesmärgil ning parameetrite väärtuste edaspidist muutmist silmas pidades tuleks olmevee suhtes kohaldatavate parameetrite väärtuse kehtestamisel tugineda tervisekaitsenõuetele ning riskianalüüsi meetodile;~~

↓ 1998/83 põhjendus 15

~~hetkel ei ole piisavalt tõendeid, mille alusel määrata ühenduse tasandil kindlaks sisesekretsiooni häirivate kemikaalide parameetrite väärtusi, ehkki mure tervistkahjustavate ainete võimaliku mõju pärast inimestele ja metsloomadele üha kasvab;~~

↓ 1998/83 põhjendus 16

~~eelkõige I lisa standardid põhinevad üldjuhul Maailma Tervishoiuorganisatsiooni „Joogivee kvaliteedi juhistel” ning komisjoni teaduskomitee hinnangul, et tuleks uurida keemiliste ühendite toksilisust ja ökotoksilisust;~~

↓ 1998/83 põhjendus 17
(kohandatud)

(7) Kui see on vajalik inimeste tervise kaitsmiseks nende territooriumil, peaksid liikmesriigid olema kohustatud peavad kehtestama teiste I lisa nimetatata ~~lisap~~ parameetrite täiendavate parameetrite väärtused, kui see on vajalik inimeste tervise kaitsmiseks nende territooriumil.

↓ 1998/83 põhjendus 18
(kohandatud)

~~liikmesriigid võivad määrata muude I lisa nimetatata täiendavate parameetrite väärtused, kui seda peetakse olmevee tootmise, jaotamise ja kontrollimise kvaliteedi tagamiseks vajalikuks;~~

↓ 1998/83 põhjendus 19

~~kui liikmesriik leiab, et vaja on vastu võtta I lisa A ja B osas sätestatuist rangemad standardid või standardid I lisa nimetatata täiendavate parameetrite osas, mis on aga vajalikud inimeste tervise kaitseks, peavad nad komisjoni neist standarditest teavitama;~~

↓ 1998/83 põhjendus 20

~~rangemate kaitsemeetmete kehtestamisel peavad liikmesriigid austama asutamislepingu põhimõtteid, nagu neid tõlgendab Euroopa Kohus;~~

↓ uus

- (8) Direktiivis 98/83/EÜ on ennetavaid ohutuse kavandamise ja riskipõhise käsitlemise elemente võetud arvesse piiratud määral. Riskipõhise käsitlemise esimesed elemendid võeti kasutusele juba 2015. aastal direktiiviga (EL) 2015/1787, millega muudeti direktiivi 98/83/EÜ, et võimaldada liikmesriikidele erandite tegemist kehtestatud seireprogrammide, tingimusel et korraldatakse usaldusväärne riskide hindamine, mis võib põhineda WHO suunistel joogivee kvaliteedi kohta¹⁶. Need suunised, millega kehtestatakse veeohutuskavadel põhinev lähenemisviis, koos standardiga EN 15975-2, milles käsitletakse joogiveevarustuse kindlust, on rahvusvaheliselt tunnustatud põhimõtted, millel olmevee tootmine, varustus, seire ja parameetrite analüüs põhineb. Kõnealused suunised tuleks käesolevas direktiivis säilitada. Selleks, et nende põhimõtete kohaldamine ei piirduks seirega, et kasutada aega ja ressursse oluliste riskidega tegelemisele ning kulutõhusate meetmete võtmisele seoses reostusallikaga ja vältida asjasse mittepuutuvate probleemidega seotud analüüse ja jõupingutusi, on asjakohane võtta kasutusele täielik riskipõhine käsitus kogu tarneahelas, veevõtupiirkonnast varustussüsteemi ja kraanini. Kõnealune käsitus peaks koosnema kolmest osast: esiteks liikmesriigi poolsest veevõtupiirkonnaga seotud ohtude hindamisest (ohuhindamine) vastavalt WHO suunistele ja veeohutuskavasid käsitlevale käsiraamatule¹⁷; teiseks veekäitleja võimalusest kohandada seiret vastavalt peamistele riskidele (veevarustusrisi hindamine) ning kolmandaks liikmesriigi poolsest hindamisest, milles käsitletakse kinnistusesestest jaotussüsteemidest tulenevaid võimalikke riske (nt *Legionella* bakter või plii) (kinnistusesestest jaotusega seotud riskihindamine). Hindamisprotsessid tuleks regulaarselt läbi vaadata muu hulgas sellistele ohtudele reageerimiseks, mis tulenevad kliimaga seotud äärmuslikest ilmastikunähtustest, teadaolevatest inimtegevuse muutustest veevõtupiirkonnas või veeallikaga seotud juhtumitest. Riskipõhise käsitlemisega tagatakse pidev teabevahetus pädevate astutuste ja veekäitlejate vahel.
- (9) Ohu hindamisel peaks eelkõige pöörama tähelepanu olmevee tootmiseks vajaliku töötlemistaseme vähendamisele, näiteks olmeveevõtuks kasutatavate veekogude saastumist põhjustavate survetegurite vähendamise abil. Selleks peaksid liikmesriigid tegema kindlaks nende veekogudega seotud ohud ja võimalikud saasteallikad ning tegema selliste saasteainete seiret, mida nad peavad oluliseks näiteks kindlakstehtud ohtude tõttu (nt mikroplastid, nitraadid, pestitsiidid või ravimid, mis on kindlaks

¹⁶ Guidelines for drinking water quality, Fourth Edition, World Health Organisation, 2011 http://www.who.int/water_sanitation_health/publications/2011/dwq_guidelines/en/index.html

¹⁷ Water Safety Plan Manual: step-by-step risk management for drinking water suppliers, World Health Organisation, 2009, http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/75141/1/9789241562638_eng.pdf

määratud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2000/60/EÜ¹⁸), nende loodusliku esinemise tõttu veevõtupiirkonnas (nt arseen) või veekäitlejatelt saadud teabe põhjal (nt toorvee konkreetse parameetri äkiline suurenemine). Neid parameetreid tuleks kasutada piirina, mille ületamisel võtavad pädevad asutused veekogudele avalduva surve vähendamiseks meetmeid, näiteks ennetus- või leevendusmeetmeid (tehes vajaduse korral muu hulgas teadusuuringuid tervisemõju mõistmiseks), et neid veekogusid kaitsta ja lahendada saasteallikaga seotud probleemid koostöös veekäitlejate ja sidusrühmadega.

- (10) Ohuhindamisega seoses on direktiiviga 2000/60/EÜ ette nähtud, et liikmesriigid peavad olmeveevõtuks kasutatavad veekogud kindlaks määrama, teostama nende üle seiret ning võtma vajalikud meetmed hoidmaks ära nende kvaliteedi halvenemist, et vähendada olmeveeks sobiva vee tootmiseks vajalike veepuhastustoimingute ulatust. Kohustuste dubleerimise ärahoidmiseks peaksid liikmesriigid ohuhindamist tehes kasutama direktiivi 2000/60/EÜ artiklite 7 ja 8 ning V lisa kohaselt tehtud seire tulemusi, samuti meetmeid, mis on esitatud direktiivi 2000/60/EÜ artikli 11 kohastes liikmesriikide meetmeprogrammides.

↓ 1998/83 põhjendus 21

(kohandatud)

⇒ uus

- (11) ☒ Olmevee kvaliteedi hindamiseks kasutatavate ☒ parameetrite väärtused peavad olema täidetud kohas, kus olmevesi ~~asjassepuutuvale~~ asjaomasele kasutajale kättesaadavaks tehakse. ⇒ Samas võib olmevee kvaliteeti mõjutada kinnistusesine jaotussüsteem. WHO märgib, et liidus põhjustab kõigist veega levivatest patogeenidest suurimat tervisekahju *Legionella* bakter. See kandub edasi soojavesüsteemide kaudu ja levib sissehingamisel, näiteks duši all pesemise käigus. Seega on bakteri levik selgelt seotud kinnistusesine jaotussüsteemiga. Ühepoolse kohustuse kehtestamine kõigi avalike ja eravalduste hõlmamiseks kõnealuse patogeeni seirega oleks ebamõistlikult kulukas ja seepärast on probleemiga tegelemiseks sobivam kinnistusesine jaotusega seotud riskihindamine. Lisaks võiks kinnistusesine jaotusega seotud riskihindamise raames hinnata võimalikke riske, mis tulenevad olmeveega kokku puutuvatest toodetest ja materjalidest. Seega peaks kinnistusesine jaotusega seotud riskihindamine hõlmama muu hulgas prioriteetsete valduste seirele keskendumist, kinnistusesinesest jaotussüsteemist ning sellega seotud toodetest ja materjalidest tulenevate riskide hindamist ning olmeveega kokku puutuvate ehitustoodete toimivuse kontrollimist Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 305/2011¹⁹ kohase toimivusdeklaratsiooni alusel. Koos toimivusdeklaratsiooniga tuleb esitada ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006²⁰ artiklites 31 ja 33 osutatud teave. Kõnealusest hindamisest lähtudes peaksid

¹⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiiv 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1).

¹⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2011. aasta määrus (EL) nr 305/2011, millega sätestatakse ehitustoodete ühtlustatud turustustingimused ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 89/106/EMÜ (ELT L 88, 4.4.2011, lk 5).

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 396, 30.12.2006, lk 1).

liikmesriigid võtma kõik vajalikud meetmed tagamaks muu hulgas, et rakendatakse asjakohaseid kontrolli- ja haldusmeetmeid (nt haiguspuhangute korral), mis on kooskõlas WHO suunistega,²¹ ning et ainete migratsioon ehitustoodetest ei ohusta inimeste tervist. Ilma et see piiraks määruse (EL) nr 305/2011 kohaldamist ja juhul kui nende meetmetega kaasneksid piirangud toodete ja materjalide vabale liikumisele liidus, peavad piirangud olema nõuetekohaselt põhjendatud ja rangelt proportsionaalsed ning ei tohi kujutada endast meelevaldse diskrimineerimise ega liikmesriikide vahelise kaubanduse varjatud piiramise vahendit. ⇐

↓ uus

(12) Töötlemise, seadmete ja materjalide kvaliteedi tagamist käsitlevate direktiivi 98/83/EÜ sätetega ei õnnestunud kõrvaldada siseturu takistusi seoses olmeveega kokku puutuvate ehitustoodete vaba ringlusega. Tooteid kiidetakse endiselt heaks riigi tasandil ning liikmesriikides kohaldatakse eri nõudeid. See teeb toodete kogu liidus turustamise tootjate jaoks keeruliseks ja kulukaks. Tehnilised tõkked on võimalik tulemuslikult kõrvaldada üksnes juhul, kui kehtestatakse määruse (EL) nr 305/2011 kohaselt olmeveega kokku puutuvate ehitustoodete ühtlustatud tehnilised kirjeldused. Kõnealune määrus võimaldab töötada välja Euroopa standardid olmeveega kokku puutuvate ehitustoodete hindamismeetodite ühtlustamiseks ning põhiomaduste toimivustasemega seotud piirtasemed ja klassid. Selleks on 2017. aasta standardimise töökavasse²² lisatud standardimistaotlus, millega nõutakse konkreetselt määruse (EL) nr 305/2011 kohaste olmeveega kokku puutuvate ehitustoodete ja -materjalide hügieeni- ning ohutusnõuete standardimist, ning standard kavatakse välja anda 2018. aastaks. Harmoniseeritud standardi avaldamisega Euroopa Liidu Teatajas luuakse alus teadlike otsuste tegemiseks seoses olmeveega kokku puutuvate ohutute ehitustoodete turule laskmise ja turul kättesaadavaks tegemisega. Seepärast tuleks välja jätta olmeveega kokku puutuvaid seadmeid ja materjale käsitlevad sätted, mis asendatakse osaliselt kinnistusisese jaotusega seotud riskihindamist käsitlevate sätetega, mida täiendavad määrusel (EL) nr 305/2011 põhinevad asjaomased harmoniseeritud standardid.

↓ 1998/83 põhjendus 22

~~olmevee kvaliteeti võib mõjutada clamussisene jaotussüsteem; lisaks ollakse seisukohal, et koduse jaotussüsteemi ega selle hooldamise eest ei vastuta liikmesriigid;~~

↓ 1998/83 põhjendus 23

(kohandatud)

⇒ uus

(13) iga liikmesriik peaks tagama looma seireprogrammide koostamise , et kontrollida jälgida olmevee vastavust käesoleva direktiivi nõuetele; ~~kõnealused seireprogrammid peaksid vastama kohalikele vajadustele ning käesoleva direktiiviga ettenähtud minimaalsetele seirenõuetele;~~ ⇒ Suurema osa käesoleva direktiivi kohasest seirest teevad veekäitlejad. Veekäitlejatele tuleks võimaldada teatavat paindlikkust

²¹ „Legionella and the prevention of Legionellosis“, World Health Organisation, 2007, http://www.who.int/water_sanitation_health/emerging/legionella.pdf

²² SWD(2016) 185 final.

seoses parameetritega, mille üle nad veevarustusriski hindamisel seiret teostavad. Kui parameetrit ei ilmne, peaks veekäitlejatel olema võimalik vähendada seire sagedust või loobuda asjaomase parameetri seirest täielikult. Veevarustusriski hindamist tuleks kohaldada enamiku parameetrite puhul. Siiski tuleks rea põhiparameetrite suhtes alati kohaldada teatava miinimumsagedusega seiret. Käesolevas direktiivis sätestatakse seiresagedus eelkõige vastavuskontrolli eesmärgil ja operatiivseiret käsitlevaid sätteid on vähe. Veekäitlejate äranägemisel võib olla vajalik täiendav operatiivseire, et tagada vee nõuetekohane töötlemine. Sellega seoses võivad veekäitlejad juhinduda WHO suunistest ja veeohutuskavasid käsitlevast käsiraamatust. ⇐

↓ uus

(14) Riskipõhise käsitlemise peaksid järk-järgult kasutusele võtma kõik veekäitlejad, sealhulgas väikesed veekäitlejad, arvestades et direktiivi 98/83/EÜ hindamise tulemusena selgus, et just viimastel esines riskipõhise käsitlemise rakendamisel puudusi, mis olid kohati seotud tarbetute seiretoimingute kulukusega. Riskipõhise käsitlemise rakendamisel tuleks arvesse võtta turvalisusega seotud küsimusi.

↓ 1998/83 põhjendus 24

~~olmevee kvaliteedi analüüsimiseks kasutatavad meetodid peaksid olema sellised, et tagada saadud tulemuste usaldusväärsus ja võrreldavus;~~

↓ 1998/83 põhjendus 25
(kohandatud)
⇒ uus

(15) ~~Käesoleva direktiiviga kehtestatud standarditele mittevastavuse korral peaks asjassepuutuv asjaomane liikmesriik ⇒ viivitamata ⇐ välja uurima selle põhjuse ning võtma niipea kui võimalik vajalikke parandusmeetmeid, et vee kvaliteet taastada veekvaliteedi taastamiseks.~~ ☒ Olukordades, kus veevarustus kujutab potentsiaalset ohtu inimeste tervisele, tuleks sellise veega varustamine keelata ja selle kasutamist piirata. ☒ ⇒ Lisaks on oluline selgitada, et liikmesriigid peaksid mikrobioloogiliste ja keemiliste parameetritega seotud väärtuste miinimumnõuete täitmatajätmist automaatselt käsutama potentsiaalse ohuna inimeste tervisele. ⇐ ☒ Kui olmevee kvaliteedi taastamiseks on vajalikud parandusmeetmed, eelistatakse vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 191 lõikele 2 meetmeid, mis likvideerivad probleemi põhjuse. ☒

↓ 1998/83 põhjendus 26
(kohandatud)

~~oluline on vältida inimeste tervise võimalikku kahjustamist saastatud vee poolt; kõnealuse veega varustamine tuleks keelata või selle kasutamist piirata;~~

↓ 1998/83 põhjendus 27

~~indikaatorfunktsiooniga parameetritele mittevastavuse korral peab asjassepuutuv liikmesriik kaaluma, kas mittevastavus kujutab ohtu inimeste tervisele; ta peaks võtma parandusmeetmeid veekvaliteedi taastamiseks, kui see on inimeste tervise kaitsmiseks vajalik;~~

↓ 1998/83 põhjendus 28
(kohandatud)

~~kui olmevee kvaliteedi taastamiseks on vajalikud sellised parandusmeetmed, eelistatakse vastavalt asutamislepingu artikli 130r lõikele 2 meetmeid, mis likvideerivad probleemi põhjuse;~~

↓ 1998/83 põhjendus 29
⇒ uus

(16) ~~liikmesriikidel tuleks lubada teatud tingimustel~~ ⇒ Liikmesriikidel ei tohiks enam lubada ~~←~~ käesolevast direktiivist erandeid teha. ⇒ Erandeid kasutati esialgu selleks, et võimaldada liikmesriikidel kuni üheksa aasta jooksul kõrvaldada mittevastavused parameetrite väärtustele. Selgus, et see menetlus oli koormav nii liikmesriikidele kui ka komisjonile. Lisaks kaasnes eranditega teataval juhtudel parandusmeetmete edasilükkumine, sest erandi tegemise võimalust käsitati üleminekuperioodina. Seega tuleks erandeid käsitlev säte välja jätta. Inimeste tervise kaitseks tuleks parameetrite väärtuste ületamise korral kohaldada parandusmeetmetega seotud sätteid kohe ning erandi tegemise võimalust ei tohiks olla. Direktiivi 98/83/EÜ artikli 9 kohaselt liikmesriikidele tehtud erandeid, mis käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeval endiselt kehtivad, tuleks siiski kohaldada kuni erandi kehtivuse lõpuni, kuid neid ei tohiks pikendada. ~~←~~ ~~lisaks on vaja ette näha sobilik raamistik kõnealuste erandite tegemiseks, tingimusel, et need ei kujuta potentsiaalset ohtu inimeste tervisele ning asjassepuutuva piirkonna olmeveevarustust ei ole muul viisil võimalik mõistlike vahenditega korraldada;~~

↓ uus

(17) Vastavalt WHO soovitudele kutsus komisjon oma 2014. aasta vastuses²³ Euroopa kodanikualgatusele „Right2Water“ liikmesriike üles tagama kõigile elanikele juurdepääsu minimaalsele veevarustusele. Samuti kohustus komisjon parandama „keskkonnapoliitika [...] kaudu jätkuvalt kogu elanikkonna juurdepääsu puhtale joogiveele“²⁴. See on kooskõlas ÜRO kestliku arengu 6. eesmärgiga ja sellega seotud sihiga „tagada kõikidele inimestele üldine ja õiglane juurdepääs ohutule ja taskukohasele joogiveele“. Õiglase juurdepääsu mõiste hõlmab mitmesuguseid aspekte, näiteks kättesaadavust (nt selle piiratus geograafilistel põhjustel, taristu puudumise tõttu või teatavate elanikkonna osade konkreetsete olude tõttu), kvaliteeti, vastuvõetavust ja taskukohasust. Seoses vee taskukohasusega on oluline meenutada, et direktiiviga 2000/60/EÜ sätestatud kulude katmise põhimõttest lähtuvaid veetariife kehtestades võivad liikmesriigid võtta arvesse elanikkonna majanduslike ja sotsiaalsete tingimuste erinevusi ja seepärast rakendada sotsiaaltariife või võtta meetmeid sotsiaalmajanduslikult halvas olukorras elanikkonnarühmade kaitsmiseks. Käesolevas direktiivis käsitletakse eelkõige neid veele juurdepääsu aspekte, mis on seotud kvaliteedi ja kättesaadavusega. Nende aspektide käsitlemiseks ja osana vastusest Euroopa kodanikualgatusele ning selleks, et aidata rakendada Euroopa

²³ COM(2014) 177 final.

²⁴ COM(2014) 177 final, lk 12.

sotsiaalõiguste samba 20. põhimõtet,²⁵ mille kohaselt „igapähele on õigus saada juurdepääs kvaliteetsetele esmatähtsatele teenustele, sealhulgas vesi“, tuleks liikmesriikidele panna kohustus lahendada vee kättesaadavusega seotud probleemid riigi tasandil, kuid samas tuleks neile jätta teatav vabadus otsustada, milliseid meetmeid täpselt rakendatakse. Kõnealuste probleemide lahendamiseks võib kasutada meetmeid, millega parandatakse olmevee üldist kättesaadavust näiteks linnades vabalt juurdepääsetavate veevõtukohtade rajamise ning olmevee kasutamise edendamise teel, mis hõlmab olmevee tasuta pakkumist üldkasutatavates hoonetes ja restoranides.

- (18) Euroopa Parlament nõudis resolutsioonis Euroopa kodanikualgatuse „Right2Water“ järelmeetmete kohta,²⁶ et „liikmesriigid peaksid pöörama erilist tähelepanu ühiskonna haavatavate rühmade vajadustele“²⁷. Samuti teadvustati komisjoni aruandes romasid käsitlevate riiklike integratsioonistrateegiatega ELi raamistiku rakendamise kohta²⁸ ja nõukogu soovitusel romade tõhusaks integratsiooniks liikmesriikides võetavate meetmete kohta²⁹ selliste vähemuskultuuride nagu romad, sintid, travellerid, kaaled ja *gens du voyage* eriolukorda, sõltumata sellest, kas nad on paiksed või mitte, eelkõige nende puudulikkude juurdepääsu veele. Üldist konteksti silmas pidades on asjakohane, et liikmesriigid pööravad erilist tähelepanu haavatavatele ja tõrjutud rühmadele, võttes vajalikke meetmeid tagamaks nende rühmade juurdepääsu veele. Ilma et see piiraks liikmesriikide õigust kõnealuseid rühmi kindlaks määrata, peaks selliste rühmade hulka kuuluma vähemalt põgenikud, rändrahvaste kogukonnad, kodutud ja sellised vähemuskultuurid nagu romad, sintid, travellerid, kaaled ja *gens du voyage*, sõltumata sellest, kas nad on paiksed või mitte. Sellised juurdepääsu tagamise meetmed, mille üle otsustavad liikmesriigid, võivad hõlmata näiteks alternatiivsete veevarustussüsteemide (individuaalsete veepuhastusseadmete) pakkumist, vee pakkumist paiksõidukitest (veokid ja tsisternid) ning laagritele vajaliku taristu loomist.

↓ 1998/83 põhjendus 30

~~kuna olmevee töötlemine või jaotamine võib hõlmata teatavate ainete või materjalide kasutamist, on tarvis norme, mis reguleeriksid nende kasutamist, et vältida võimalikku kahjulikku mõju inimeste tervisele;~~

↓ 1998/83 põhjendus 31

~~teaduse ja tehnika areng võib kaasa tuua vajaduse II ja III lisas sätestatud tehnilisi nõudeid kiiresti kohandada; lisaks on vaja selleks vajalikke meetmete kohaldamise soodustamiseks ette näha protseduur, mida kasutades saaks ühendus kõnealuseid kohandusi vastu võtta liikmesriikide esindajatest koosneva komisjoni abiga;~~

²⁵ Institutsioonide 17. novembri 2017. aasta ühine teadaanne Euroopa sotsiaalõiguste samba kohta (2017/C 428/09) (ELT C 428, 13.12.2017, lk 10).

²⁶ P8_TA(2015)0294.

²⁷ P8_TA(2015)0294, lõige 62.

²⁸ COM(2014) 209 final.

²⁹ Nõukogu 9. detsembri 2013. aasta soovitus (2013/C 378/01) romade tõhusaks integratsiooniks liikmesriikides võetavate meetmete kohta (ELT C 378, 24.12.2013, lk 1).

↓ 1998/83 põhjendus 32

~~tarbijaid tuleks tõeselt ja nõuetekohaselt teavitada olmevee kvaliteedist, liikmesriikide tehtud eranditest ning pädevate asutuste võetud parandusmeetmetest; lisaks tuleks arvesse võtta komisjoni tehnilisi ja ka statistilisi vajadusi ning isiku õigust saada tõest teavet olmevee kvaliteedi kohta;~~

↓ 1998/83 põhjendus 33

~~erandjuhtudel ning geograafiliselt määratletud piirkondades võib olla tarvis võimaldada liikmesriikidele teatavate käesoleva direktiivi sätete täitmiseks pikem tähtaeg;~~

↓ 1998/83 põhjendus 34
(kohandatud)

~~käesolev direktiiv ei tohiks mõjutada liikmesriikide kohustusi, mis on seotud VI lisas nimetatud siseriikliku õiguse ülevõtmise või kohaldamise tähtaegadega;~~

↓ uus

- (19) Seitsmendas keskkonnavalases tegevusprogrammis aastani 2020 „Hea elu maakera võimaluste piires“³⁰ nõutakse, et üldsusele oleks riigi tasandil kättesaadav selge keskkonnateave. Direktiiviga 98/83/EÜ oli ette nähtud üksnes passiivne juurdepääs teabele, mis tähendab, et liikmesriigid pidid tagama ainult teabe kättesaadavuse. Kõnealust valdkonda käsitlevad sätted tuleks seega asendada, et tagada ajakohase teabe kerge kättesaadavus näiteks veebisaidi kaudu, mille linki aktiivselt levitatakse. Ajakohane teave peaks lisaks seireprogrammide tulemustele hõlmama ka täiendavat teavet, mida üldsus võib kasulikuks pidada, näiteks teavet näitajate kohta (rauasisaldus, vee karedus, mineraalide sisaldus jne), millest sageli sõltub tarbijate hinnang kraaniveele. Seepärast tuleks direktiivi 98/83/EÜ indikaatorparameetrite kohta, mis ei ole seotud tervisega, anda teavet interneti vahendusel. Väga suurte veekäitlejate puhul peaks olema internetis kättesaadav täiendav teave muu hulgas energiatõhususe, haldamise, juhtimise, kulustruktuuri ja kohaldatava veetöötlemisviisi kohta. Eeldatakse, et tarbijate parem teadlikkus ja suurem läbipaistvus aitab kasvatada elanike usaldust vee vastu, mida neile pakutakse. Prognooside kohaselt peaks usalduse kasvuga omakorda kaasnema kraanivee laialdasem kasutamine, mis aitaks vähendada plastprügi kogust ja kasvuhoonetegaaside heidet ning avaldaks positiivset mõju kliimamuutuste leevendamisele ja keskkonnale üldiselt.
- (20) Samadel põhjustel ja tarbijate teadlikkuse suurendamiseks vee tarbimise mõjust, peaksid nad saama ka teavet (nt arvetel või nutirakenduste kaudu) tarbitud vee koguse, veekäitleja kehtestatud tariifi kulustruktuuri, sealhulgas püsi- ja muutuvkulude kohta, ning olmevee liitrihinna kohta, mis võimaldaks võrrelda kraanivee ja pudelivee hinda.
- (21) Põhimõtted, millest lähtutakse veetariifide kehtestamisel, nimelt veeteenuste kulude katmise ja „saastaja maksab“ põhimõte, on sätestatud direktiivis 2000/60/EÜ. Samas ei ole alati tagatud veevarustusteenuste osutamise rahaline jätkusuutlikkus, mistõttu ei

³⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. novembri 2013. aasta otsus nr 1386/2013/EL, milles käsitletakse liidu üldist keskkonnavalast tegevusprogrammi aastani 2020 „Hea elu maakera võimaluste piires“ (ELT L 354, 28.12.2013, lk 171).

ole veetaristu hooldamisse tehtavad investeeringud alati piisavad. Seiremeetodite arenedes on eelkõige alainvesteeringust tulenevate lekete ulatus muutunud üha ilmsemaks ja veekao vähendamisele tuleks kaasa aidata liidu tasandil, et suurendada veetaristu tõhusust. Subsidiaarsuse põhimõtet silmas pidades tuleks selle probleemi lahendamiseks suurendada läbipaistvust ja tarbijate teavitamist lekete ulatusest ja veevarustuse energiatõhususest.

- (22) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/4/EÜ³¹ eesmärk on tagada liikmesriikides Århusi konventsiooni kohane juurdepääsuõigus keskkonnateabele. Kõnealune direktiiv hõlmab ulatuslikke kohustusi, mis on seotud nii keskkonnateabe taotluspõhise kättesaadavaks tegemisega kui ka sellise teabe aktiivse levitamisega. Ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/2/EÜ³² kohaldamisala on lai ja hõlmab ruumiandmete, sealhulgas mitmesuguste keskkonnaküsimustega seotud andmekogumite jagamist. On oluline, et käesoleva direktiivi sätted, mis on seotud teabe kättesaadavuse ja andmevahetusala kokkulepetega, täiendaksid eelnimetatud direktiive ja ei looks eraldiseisvat õiguslikku süsteemi. Seega ei tohiks käesoleva direktiivi sätted, mis käsitlevad üldsuse teavitamist ja rakendamise seirega seotud teavet, piirata direktiivide 2003/4/EÜ ja 2007/2/EÜ kohaldamist.
- (23) Direktiiviga 98/83/EÜ ei sätestatud väikeste veekäitlejate aruandluskohustusi. Selle probleemi lahendamiseks ning pidades silmas vajadust rakendamist ja vastavust käsitleva teabe järele, tuleks võtta kasutusele uus süsteem, mille kohaselt liikmesriigid peavad koostama, ajakohastama ning komisjonile ja Euroopa Parlamendile kättesaadavaks tegema üksnes asjakohaseid andmeid, näiteks parameetrite väärtuste ületamise ja teatava tähtsuseastmega juhtumite kohta. See peaks tagama, et halduskoormus jääb kõigi üksuste jaoks võimalikult väikeseks. Üldsuse juurdepääsu, aruandluse ja ametiasutuste vahelise andmevahetuse jaoks asjakohase taristu tagamiseks peaksid liikmesriigid andmenõuete kehtestamisel lähtuma direktiivist 2007/2/EÜ ja selle rakendusaktidest.
- (24) Liikmesriikide esitatud andmed on lisaks vastavuskontrollile hädavajalikud ka selleks, et komisjon saaks jälgida ja hinnata õigusakti tulemuslikkust võrreldes selle eesmärkidega; see omakorda oleks alus, millest lähtuda õigusakti hilisemal hindamisel vastavalt 13. aprillil 2016. aastal Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel sõlmitud uues institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppe³³ punktile 22. Seda konteksti silmas pidades on vaja asjakohaseid andmeid, mis võimaldaks paremini hinnata direktiivi tõhusust, tulemuslikkust, asjakohasust ja ELi lisaväärtust, mistõttu on vaja tagada sobivad aruandlusmehhanismid, mida saaks samuti kasutada direktiivi tulevastel hindamistel.
- (25) Paremat õigusloomet käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe punkti 22 kohaselt peaks komisjon tegema käesoleva direktiivi hindamise teatava ajavahemiku jooksul pärast selle ülevõtmiseks kehtestatud tähtpäeva. Hindamine peaks põhinema saadud kogemustel ja direktiivi rakendamise käigus kogutud andmetel, asjaomastel teadus-, analüütilistel ja epidemioloogilistel andmetel ning kõigil olemasolevatel WHO soovitusel.

³¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2003. aasta direktiiv 2003/4/EÜ keskkonnateabele avaliku juurdepääsu ja nõukogu direktiivi 90/313/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 41, 14.2.2003, lk 26).

³² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2007. aasta direktiiv 2007/2/EÜ, millega rajatakse Euroopa Ühenduse ruumiandmete infrastruktuur (INSPIRE) (ELT L 108, 25.4.2007, lk 1).

³³ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

- (26) Käesolevas direktiivis austatakse põhiõigusi ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid. Eelkõige on käesoleva direktiivi eesmärk edendada tervishoiu, üldist majandushuvi pakkuvate teenuste kättesaadavuse, keskkonnakaitse ja tarbijakaitsega seotud põhimõtteid.
- (27) Nagu Euroopa Kohus on korduvalt leidnud, oleks ELi toimimise lepingu artikli 288 kolmanda lõiguga direktiividele antud siduva mõjuga vastuolus, kui põhimõtteliselt välistataks võimalus, et puudutatud isikud võiksid nõuda direktiiviga kehtestatud kohustuste täitmist. See seisukoht kehtib iseäranis direktiivi suhtes, mille eesmärk on kaitsta inimeste tervist olmevee saastatuse kahjuliku mõju eest. Seega, vastavalt Århusi konventsioonile keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise kohta,³⁴ peaks üldsusel olema juurdepääs õiguskaitsele, et aidata kaitsta iga inimese õigust elada keskkonnas, mille kvaliteet on tervise ja heaolu tagamiseks piisav. Lisaks, kui suur hulk inimesi on kannatanud massikahju samade ebaseaduslike tavade tõttu, mis on seotud käesoleva direktiiviga antud õiguste rikkumisega, peaks neil olema võimalik kasutada kollektiivseid õiguskaitsemehhanisme, kui liikmesriigid on sellised mehhanismid kehtestanud vastavalt komisjoni määrusele 2013/396/EL.³⁵
- (28) Käesoleva direktiivi kohandamiseks teaduse ja tehnika arenguga ning ohuhindamist ja kinnistussisese jaotusega seotud riskihindamist käsitlevate seirenõuete kindlaksmääramiseks tuleks komisjonile Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 290 kohaselt delegeerida volitus muuta käesoleva direktiivi lisasid I–IV. On eriti oluline, et komisjon korraldaks ettevalmistava töö käigus asjakohased konsultatsioonid, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et need toimuksid kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, kus arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist. Lisaks on direktiivi 98/83/EÜ I lisa C osa märkuse 10 kohane radioaktiivsete ainete seiresageduse ja -meetodite kehtestamise nõue aegunud nõukogu direktiivi 2013/51/Euratom³⁶ vastuvõtmise tõttu ning tuleks seega välja jätta. Direktiivi 98/83/EÜ III lisa A osa teise lõigu kohane kõnealuse direktiivi muutmist käsitlev volitus ei ole enam vajalik ja tuleks seega välja jätta.
- (29) Selleks et tagada käesoleva direktiivi rakendamiseks ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamise volitused, et ta saaks vastu võtta olmevett käsitleva kõigile veega varustatud isikutele pakutava teabe vormi ja esitamise seotud üksikasjad ning liikmesriikide esitatava ja Euroopa Keskkonnaameti koostatava käesoleva direktiivi rakendamist käsitleva teabe vormi ja esitamise seotud üksikasjad. Neid volitusi tuleks kasutada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011³⁷.

³⁴ ELT L 124, 17.5.2005, lk 4.

³⁵ Komisjoni 11. juuni 2013. aasta soovitus ühiste põhimõtete kohta, mida kohaldatakse liikmesriikide keelava iseloomuga ja kahju hüvitamisele suunatud kollektiivsete õiguskaitsevahendite suhtes ELi õigusest tulenevate õiguste rikkumise puhul (ELT L 201, 26.7.2013, lk 60).

³⁶ Nõukogu 22. oktoobri 2013. aasta direktiiv 2013/51/Euratom, millega määratakse kindlaks nõuded elanikkonna tervise kaitsmiseks olmevees sisalduvate radioaktiivsete ainete eest (ELT L 296, 7.11.2013, lk 12).

³⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli

- (30) Ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2008/99/EÜ³⁸ sätestatud nõuete kohaldamist, peaksid liikmesriigid kehtestama eeskirjad karistuste kohta, mida kohaldatakse käesoleva määruse sätete rikkumise korral, ja tagama nende rakendamise. Karistused peaksid olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.
- (31) Direktiiviga 2013/51/Euratom on ette nähtud olmevees sisalduvate radioaktiivsete ainete seire erikord. Seega ei peaks käesolevas direktiivis sätestama radioaktiivsusega seotud parameetrite väärtusi.
- (32) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki, milleks on inimeste tervise kaitse, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid meetmete ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (33) Käesoleva direktiivi siseriiklikku õigusesse ülevõtmise kohustus peaks piirduma sätetega, mille sisu on võrreldes varasemate direktiividega oluliselt muudetud. Kohustus võtta üle muutmata sätteid tuleneb varasematest direktiividest.
- (34) Käesolev direktiiv ei tohiks piirata liikmesriikide kohustusi, mis on seotud V lisa B osas nimetatud direktiivide siseriiklikku õigusesse ülevõtmise tähtaegadega.

↓ 1998/83 (kohandatud)
⇒ uus

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Eesmärk

1. Käesolev direktiiv käsitleb ~~olmevet~~ olmevee kvaliteeti .
2. Käesoleva direktiivi eesmärk on kaitsta inimeste tervist olmevee mistahes saastatusest tulenevate kahjulike mõjude eest, tagades olmevee tervislikkuse ja puhtuse.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

1. olmevesi ~~→~~ kogu vesi, algkujul või pärast töötlemist, mis on mõeldud joomiseks, keetmiseks, toiduvalmistamiseks või -tootmiseks, või muuks olmeotstarbeks nii avalikes kui ka eravaldustes , olenemata päritolust ning sellest, kas see toimetatakse kätte jaotusvõrgu kaudu, ~~paagiga~~, antakse paakautost, või pakutakse pudelitesse pandud allikaveena ~~pudelites või mahutites~~.

mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

³⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/99/EÜ keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu (ELT L 328, 6.12.2008, lk 28).

~~(b) kogu vesi, mida mistahes toiduainetetööstuse ettevõtja kasutab inimtarbimiseks mõeldud toodete või ainete tootmiseks, töötlemiseks, säilitamiseks või turustamiseks, välja arvatud juhul, kui pädevad siseriiklikud asutused on veendunud, et vee kvaliteet ei saa mõjutada valmis toiduainete tervislikkust;~~

2. ~~elamu~~ kinnistusesine jaotussüsteem – torustik, tarvikud ja seadmed, mis paigaldatakse \Rightarrow nii avalikes kui ka eravaldustes \Leftarrow üldjuhul inimtarbimiseks kasutatavate kraanide vahele ning jaotusvõrk, kuid üksnes juhul kui need ei kuulu ~~vee ettevõtja~~ veekäitleja vastutusalasse, kes tegutseb ~~vee ettevõtjana~~ veekäitlejana vastavalt asjaomastele siseriiklikele õigusaktidele;

↓ uus

3. „veekäitleja“ – üksus, kes tarnib ööpäevas keskmiselt vähemalt 10 m³ olmevett;
4. „väike veekäitleja“ – veekäitleja, kes tarnib alla 500 m³ ööpäevas või teenindab alla 5 000 inimese;
5. „suur veekäitleja“ – veekäitleja, kes tarnib vähemalt 500 m³ ööpäevas või teenindab vähemalt 5 000 inimest;
6. „väga suur veekäitleja“ – veekäitleja, kes tarnib vähemalt 5000 m³ ööpäevas või teenindab vähemalt 50 000 inimest;
7. „prioriteetsed valdused“ – liikmesriigi kindlaks määratud suured valdused, kus on palju kasutajaid, kes võivad kokku puutuda veega seotud riskidega; näiteks haiglad, tervishoiuasutused, majutusasutused, karistusasutused ja kämpingud;
8. „haavatavad ja tõrjutud rühmad“ – inimesed, kes on ühiskonnast isoleeritud diskrimineerimise või õiguskaitse, ressursside või võimaluste puudumise tõttu ning kes puutuvad võrreldes ülejäänud ühiskonnaga rohkem kokku võimalike riskidega, mis on seotud nende tervise, ohutuse, puuduliku hariduse, kahjulike tavade praktiseerimisega, või muude riskidega.

↓ 1998/83 (kohandatud)

Artikkel 3

Erandid

1. Käesolevat direktiivi ei kohaldata:
- (a) looduslike mineraalvete suhtes, mis on direktiivis 2009/54/EÜ osutatud vastutava asutuse siseriiklike asutuste poolt sellistena tunnustatud; ~~vastavalt nõukogu 15. juuli 1980. aasta direktiivile 80/777/EMÜ, mis käsitleb looduslike mineraalvete kasutuse ja turustusega seonduvate seaduste ühtlustamist liikmesriikides; [54]~~

↓ 1998/83

- (b) vee suhtes, mis on ravim ~~ravimitega seotud õigus- ja haldusnormide ühtlustamist käsitleva nõukogu 26. jaanuari 1965. aasta direktiivi 65/65/EMÜ tähenduses. [9]~~ direktiivi 2001/83/EÜ tähenduses.

↓ 1998/83 (kohandatud)

2. Liikmesriigid võivad käesoleva direktiivi ~~reguleerimisalast~~ kohaldamisalast välja jätta:
- vee, mis on ette nähtud üksnes otstarbeks, mille puhul pädevad asutused on veendunud, et vee kvaliteet asjassepuutuvate tarbijate tervist mingil viisil otseselt ega kaudselt ei mõjuta;
 - olmevee, mis pärineb isiklikust veevarustusest jõudlusega keskmiselt kuni 10 m³ ööpäevas või mida kasutab kuni 50 inimest, välja arvatud juhul, kui selle veega varustamine toimub kommerts- või avalik-õigusliku tegevuse raames.
3. Liikmesriigid, kes on kasutanud lõike 2 punktis b nimetatud erandeid, tagavad asjassepuutuva elanikkonna teavitamise kõnealusest faktist ning mistahes meetmetest, mida on võimalik võtta inimeste tervise kaitseks olmevee mistahes viisil saastamisest tingitud kahjuliku mõju eest. Lisaks antakse asjassepuutuvale elanikkonnale viivitamata asjakohast nõu, kui kõnealuse vee kvaliteedi tõttu tekib võimalik ettenähtav oht inimeste tervisele.

↓ 1998/83 (kohandatud)

⇒ uus

Artikkel 4

Üldkohustused

1. Olenemata muudest ~~ühenduse~~ liidu sätetest tulenevatest kohustustest võtavad liikmesriigid meetmeid, mis on vajalikud olmevee tervislikkuse ja puhtuse tagamiseks. Käesoleva direktiivi miinimumnõuete kohaldamisel käsitatakse olmevett tervisliku ja puhtana, kui see vastab kõigile järgmistele tingimustele :
- see ei sisalda mikroorganisme ja parasiite ega mistahes aineid sellisel arvul ega sellises koguses, mis kujutavad potentsiaalset ohtu inimeste tervisele; ~~ja~~
 - see vastab I lisa A ja B osas sätestatud miinimumnõuetele;
- ~~ja kui liikmesriigid võtavad vastavalt artiklite 5–8 ja artikli 10 asjaomastele sätetele ning kooskõlas asutamislepinguga~~
- liikmesriigid on võtnud ~~mistahes muid meetmeid~~ kõik muud vajalikud meetmed, et ~~tagada olmevee vastavus~~ täita käesoleva direktiivi ~~⇒ artiklites 5–12 sätestatud~~ nõuded.
2. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva direktiivi rakendamiseks võetavad meetmed ei tooks otseselt ega kaudselt kaasa olmevee praeguse kvaliteedi halvenemist, ~~kui võrd see on inimeste tervise kaitse seisukohast oluline~~, ega ka ~~joogivee~~ olmevee valmistamiseks kasutatavate vete saastatuse mistahes viisil suurenemist.

Artikkel 5

Kvaliteedistandardid

1. Liikmesriigid kehtestavad olmevee osas kohaldatavate I lisa sätestatud parameetrite väärtused \geq , mis peavad olema vähemalt sama ranged kui kõnealusel lisa esitatud väärtused \leq .
- ~~2. Lõike 1 alusel sätestatud väärtused ei tohi olla leebemad, kui on ette nähtud I lisaga. I lisa C osas sätestatud parameetrite osas on tarvis väärtused kindlaks määrata üksnes seire eesmärgil ning artikliga 8 ettenähtud kohustuste täitmiseks.~~
- ~~2.3. Liikmesriik kehtestab I lisa nimetatata täiendavate parameetrite väärtused, kui seda nõuab inimeste tervise kaitse tema territooriumil või selle osas. Kehtestatud väärtused peavad vastama vähemalt artikli 4 lõike 1 punkti a tingimustele.~~

Artikkel 6

Vastavuskoht

- ~~1. Artikli 5 alusel kehtestatud parameetrite väärtused \Rightarrow I lisa A ja B osas loetletud parameetritele, \Leftarrow peavad olema täidetud:~~
 - ~~(a) jaotusvõrgu kaudu antava vee puhul ruumi või rajatise selles paigas, kus see väljub üldjuhul inimtarbimiseks kasutatavatest kraanidest;~~
 - ~~(b) paakautost antava vee puhul kohas, kus see paakautost väljub;~~
 - ~~(c) müügiks mõeldud pudelitesse või mahutitesse pandud vee \Rightarrow allikavee \Leftarrow puhul kohas, kus vesi pudelitesse või mahutitesse pannakse;~~
 - ~~(d) toiduainetetööstuse ettevõttes kasutatava vee puhul kohas, kus ettevõttes vett kasutatakse.~~
- ~~2. Lõike 1 punkti a alla kuuluva vee puhul loetakse, et liikmesriigid on oma käesolevast artiklist ning artiklist 4 ja artikli 8 lõikest 2 tulenevad kohustused täitnud, kui on võimalik tõendada, et mittevastavus artikli 5 alusel kindlaksmääratud parameetrite väärtustele on tingitud elamu jaotusvõrgust või selle hooldusest, välja arvatud ruumides ja rajatistes, kus vett pakutakse avalikkusele, nagu koolid, haiglad ja restoranid.~~
- ~~3. Kui kohaldatakse lõiget 2 ning on oht, et lõike 1 punkti a alla kuuluv vesi võib mitte vastata artikli 5 alusel kindlaksmääratud parameetrite väärtustele, tagavad liikmesriigid sellest hoolimata, et:~~
 - ~~a) võetakse nõuetekohased meetmed parameetrite väärtustele mittevastavuse ohu vähendamiseks, näiteks vara omanike nõustamine võimalike parandusmeetmete alal, mida nad võivad võtta, või~~
~~võetakse muid meetmeid, nagu asjakohased puhastusmeetodid, et vee omaduste iseloomu enne selle jaotusse suunamist muuta, vähendades või likvideerides seeläbi ohu, et vesi pärast jaotusvõrgu läbimist parameetrite väärtustele ei vasta;~~
 - ~~ja~~
 - ~~b) asjassepuutuvaid tarbijaid teavitatakse ja nõustatakse kõikide võimalike täiendavate parandusmeetmete alal, mida nad peaksid võtma.~~

Artikkel 7

Veeohutuse riskipõhine käsitus

1. Liikmesriigid tagavad, et olmeveega varustamise, selle töötlemise ja jaotamise suhtes kohaldatakse riskipõhist käsitlust, mis koosneb järgmistest elementidest:
 - (a) olmevee võtmiseks kasutatavate veekogude ohuhindamine kooskõlas artikliga 8;
 - (b) veevarustusrisi hindamine, mille teeb veekäitleja tema tarnitava vee kvaliteedi seireks, kooskõlas artikliga 9 ja II lisa C osaga;
 - (c) kinnistusisese jaotusega seotud riskihindamine kooskõlas artikliga 10.
2. Ohuhindamine peab olema tehtud [3 aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmise lõppkuupäeva]. See vaadatakse läbi iga kolme aasta tagant ning vajaduse korral seda ajakohastatakse.
3. Suurte ja väga suurte veekäitlejate puhul peab veevarustusrisi hindamine olema tehtud [3 aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmise lõppkuupäeva] ning väikeste veekäitlejate puhul [6 aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmise lõppkuupäeva]. Need vaadatakse läbi korrapäraste ajavahemike järel, mis ei ole rohkem kui kuus aastat, ning vajaduse korral neid ajakohastatakse.
4. Kinnistusisese jaotusega seotud riskihindamine peab olema tehtud [3 aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmise lõppkuupäeva]. See vaadatakse läbi iga kolme aasta tagant ning vajaduse korral seda ajakohastatakse.

Artikkel 8

Olmevee võtmiseks kasutatavate veekogude ohuhindamine

1. Ilma et see piiraks direktiivi 2000/60/EÜ artiklite 6 ja 7 kohaldamist, tagavad liikmesriigid selliseid olmevee võtmiseks kasutatavaid veekogusid hõlmava ohuhindamise, mis annavad ööpäevas keskmiselt üle 10 m³ vett. Ohuhindamine sisaldab järgmisi elemente:
 - (a) ohuhindamisega hõlmatud veekogudes kõigi veevõtukohtade kindlakstegemine ja geograafiliste viidetega varustamine;
 - (b) kui kooskõlas direktiivi 2000/60/EÜ artikli 7 lõikega 3 on kehtestatud kaitsevööndid, siis nende ja kõnelause direktiivi artiklis 6 osutatud kaitsealade kaardistamine;
 - (c) ohuhindamisega hõlmatud veekogusid mõjutavate ohtude ja võimalike reostusallikate kindlakstegemine. Selleks võivad liikmesriigid kasutada direktiivi 2000/60/EÜ artikli 5 kohast inimtegevuse mõju ülevaadet ning kõnelause direktiivi II lisa punkti 1.4 alusel märkimisväärse koormuse kohta kogutud teavet;
 - (d) ohuhindamisega hõlmatud veekogude korrapärane seire järgmistest loeteludest valitud asjakohaste saasteainete üle:

- i) käesoleva direktiivi I lisa A ja B osas loetletud parameetrid;
- ii) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/118/EÜ³⁹ I lisa loetletud põhjavee saasteained ning saasteained ja reostuse näitajad, millele liikmesriigid on kehtestanud läviväärtused kooskõlas kõnealuse direktiivi II lisaga;
- iii) prioriteetsed ained ja teatavad muud saasteained, mis on loetletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/105/EÜ⁴⁰ I lisa;
- iv) muud sellised asjakohased saasteained nagu mikroplastid või valgalale iseloomulikud saasteained, mille liikmesriigid on kindlaks teinud direktiivi 2000/60/EÜ artikli 5 kohase inimtegevuse mõju ülevaate ning kõnealuse direktiivi II lisa punkti 1.4 alusel märkimisväärse koormuse kohta kogutud teabe põhjal.

Liikmesriigid valivad seire eesmärgil punktidest i–iv välja parameetrid, ained või saasteained, mida peetakse asjakohasteks punkti c alusel kindlaks tehtud ohte või lõike 2 kohaselt veekäitlejate esitatud teavet silmas pidades.

Liikmesriigid võivad korrapärase seire eesmärgil kasutada muude liidu õigusaktide kohaselt tehtud seiret.

2. Veekäitlejad, kes operatiivseire kohaldamisel teostavad seiret oma toorvee üle, peavad teavitama pädevat asutust seiratavate parameetrite, ainete või saasteainete suundumustest ja ebataolistest kontsentratsioonidest.
3. Liikmesriigid teavitavad veekäitlejaid, kes kasutavad veevõtuks ohuhindamisega hõlmatud veekogu, lõike 1 punkti d kohaselt tehtud seire tulemustest ning võivad kõnealuste seiretulemuste põhjal:
 - (a) nõuda veekäitlejatelt teatavate parameetrite täiendavat seiret või töötlemist;
 - (b) lubada veekäitlejatel veevarustusrisiki hindamist tegemata vähendada teatavate parameetrite seire sagedust, eeldusel et need ei ole põhiparameetrid II lisa B osa punkti 1 tähenduses ning et ei ole ühtegi tegurit, mille puhul oleks põhjust eeldada, et see võib põhjustada veekvaliteedi halvenemise.
4. Sellistel juhtudel, kui veekäitlejal lubatakse lõike 2 punkti b kohaselt seiresagedust vähendada, jätkavad liikmesriigid kõnealuste parameetrite korrapärasest seiret ohuhindamisega hõlmatud veekogus.
5. Liikmesriigid võtavad lõigete 1 ja 2 ning direktiivi 2000/60/EÜ alusel kogutud teabe põhjal koostöös veekäitlejate ja muude sidusrühmadega järgmised meetmed või tagavad nende meetmete võtmise veekäitlejate poolt:
 - (a) ennetusmeetmed vajaliku töötlemise vähendamiseks ning veekvaliteedi tagamiseks, sealhulgas direktiivi 2000/60/EÜ artikli 11 lõike 3 punktis d osutatud meetmed;
 - (b) leevendusmeetmed, mida peetakse vajalikuks lõike 1 punkti d kohaselt tehtud seire põhjal, et teha kindlaks reostusallikas ja see kõrvaldada.

³⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiiv 2006/118/EÜ, mis käsitleb põhjavee kaitset reostuse ja seisundi halvenemise eest (ELT L 372, 27.12.2006, lk 19).

⁴⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta direktiiv 2008/105/EÜ, mis käsitleb keskkonnaväliteedi standardeid veepoliitika valdkonnas ning millega muudetakse nõukogu direktiive 82/176/EMÜ, 83/513/EMÜ, 84/156/EMÜ, 84/491/EMÜ, 86/280/EMÜ ja tunnistatakse need seejärel kehtetuks ning muudetakse direktiivi 2000/60/EÜ (ELT L 348, 24.12.2008, lk 84).

Liikmesriigid vaatavad kõiki neid meetmeid korrapäraselt üle.

Artikkel 9

Veevarustusriski hindamine

1. Liikmesriigid tagavad, et veekäitlejad teostavad veevarustusriski hindamise, nähes neile ette võimaluse kohandada ükskõik millise sellise parameetri, mis on loetletud I lisa A ja B osas ja mis ei ole II lisa B osa kohaselt põhiparameeter, seire sagedust sõltuvalt nende esinemisest toorvees.

Kõnealuste parameetrite puhul tagavad liikmesriigid, et veekäitlejad võivad kõrvale kalduda II lisa B osas esitatud seiresagedusest kooskõlas C osa II lisa spetsifikatsioonidega.

Selleks peavad veekäitlejad arvesse võtma käesoleva direktiivi artikli 8 alusel tehtud ohuhindamise ning direktiivi 2000/60/EÜ artikli 7 lõike 1 ja artikli 8 alusel tehtud seire tulemusi.

2. Veevarustusriski hindamise peavad kinnitama pädevad asutused.

Artikkel 10

Kinnistusisese jaotusega seotud riskihindamine

1. Liikmesriigid tagavad, et tehakse kinnistusisese jaotusega seotud riskihindamine, mis hõlmab järgmisi elemente:

- (a) kohapealsete jaotussüsteemide ning seotud toodete ja materjalidega seotud võimalike riskide hindamine ning selle hindamine, kas need mõjutavad vee kvaliteeti kohas, kus vesi väljub tavaliselt olmevee võtuks kasutatavast kraanist, eelkõige prioriteetsetes valdustes, kus vett pakutakse üldsusele;

- (b) I lisa C osas loetletud parameetrite korrapärane seire valdustes, kus võimalikku ohtu inimeste tervisele peetakse kõige suuremaks. Seirega seoses asjakohased parameetrid ja valdused valitakse välja punkti a kohaselt tehtud hindamise alusel.

Liikmesriigid võivad esimeses lõigus osutatud seirega seoses kehtestada seirestrateegia, mis keskendub prioriteetsetele valdustele;

- (c) selle kontrollimine, kas olmeveega kokkupuutuvate ehitustoodete toimivus on nõuetekohane seoses põhiomadustega, mis on seotud ehitistele esitatavate põhinõuetega vastavalt määruse (EL) nr 305/2011 I lisa punkti 3 alapunktile e.

2. Kui liikmesriigid leiavad lõike 1 punkti a kohaselt tehtud hindamise alusel, et kinnistusisestest jaotussüsteemist või sellega seotud toodetest või materjalidest tuleneb risk inimeste tervisele või kui lõike 1 punkti b kohane seire näitab, et I lisa C osas esitatud parameetrite väärtusi ei järgita, peavad liikmesriigid:

- (a) võtma kõik asjakohased meetmed, et kõrvaldada I lisa C osas esitatud parameetrite väärtustele mittevastavuse risk või seda riski vähendada;

- (b) võtma kõik vajalikud meetmed, millega tagatakse, et olmevee ettevalmistamisel või jaotamisel kasutatavatest ehitustoodetest pärit ainete või kemikaalide migratsioon ei ohustaks ei otseselt ega kaudselt inimeste tervist;

- (c) võtma koostöös veekäitlejatega muud meetmed, näiteks rakendama asjakohaseid puhastusmeetodeid, et muuta vee laadi või omadusi enne selle tarnimist, vähendades või likvideerides seeläbi riski, et vesi pärast jaotusvõrgu läbimist parameetrite väärtustele ei vasta;
- (d) nõuetekohaselt teavitama ja nõustama tarbijaid vee tarbimise ja kasutamise tingimustest ning võimalikest meetmetest, millega vältida riski uuesti avaldumist;
- (e) korraldama koolituse torulukkseppadele ja muude valdkondade töötajatele, kes tegelevad kohapealsete jaotussüsteemidega ning ehitustoodete paigaldamisega;
- (f) seoses *Legionella* bakteriga tagama, et on kehtestatud tõhusad kontrolli- ja haldusmeetmed võimalike haiguspuhangute ennetamiseks ja tõrjumiseks.

↓ 1998/83 (kohandatud)

Artikkel 117

~~Järelevalve~~ Seire

1. Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada olmevee kvaliteedi korrapärane ~~järelevalve~~ seire, kontrollimaks, et tarbijatele kättesaadav vesi vastab käesoleva direktiivi nõuetele ning eelkõige artikli 5 alusel kindlaksmääratud parameetrite väärtustele. Proove tuleks võtta sellisel viisil, et need esindaksid tarbitava vee kvaliteeti kogu aasta lõikes. Lisaks võtavad liikmesriigid meetmeid tagamaks, et kui olmevee valmistamise või jaotamise osaks on desinfitseerimine, kontrollitakse desinfitseerimise tõhusust ning võimalikku desinfitseerimise kõrvalsaadustest tulenev saaste hoitakse nii madalal kui võimalik, ilma et see desinfitseerimist kahjustaks.

↓ 1998/83 (kohandatud)

⇒ uus

2. Lõikes 1 sätestatud kohustuse täitmiseks ~~näevad pädevad asutused ette~~ kehtestatakse ~~järelevalve~~ igasuguse olmevee jaoks ~~seire~~ ~~programmid~~ ⇒ vastavalt II lisa A osale. Need ~~järelevalve~~ ~~seire~~ ~~programmid~~ peavad vastama II lisa sätestatud ~~minimuningimustele~~ ⇒ koosnevad järgmistest elementidest: ⇐

↓ uus

- (a) I lisa A ja B osas loetletud parameetrite seire ning kooskõlas artikli 5 lõikega 2, II lisaga ning, kui tehakse veevarustusriski hindamine, kooskõlas artikliga 9 kehtestatud parameetrite seire;
- (b) I lisa C osas loetletud parameetrite seire, mis on artikli 10 lõike 1 punktiga b ette nähtud kinnistusisese jaotusega seotud riskihindamisel;
- (c) ohu hindamisel artikli 8 lõike 1 punkti d kohaselt ette nähtud seire.

↓ 1998/83

3. Proovivõtukohad määravad kindlaks pädevad asutused ning need peavad vastama II lisa D osas sätestatud asjaomastele tingimustele.

↓ 596/2009 artikkel 1 ja lisa punkt 2.2

- ~~4. Vastavalt artikli 12 lõikes 2 osutatud korralduskomitee menetlusele võib koostada ühenduse juhised käesoleva artikliga ette nähtud järelevalve kohta.~~

↓ 1998/83 (kohandatud)

- ~~45.~~ Liikmesriigid peavad järgima III lisa sätestatud parameetrite analüüsi spetsifikatsioone kooskõlas järgmiste põhimõtetega:

a) ~~b)~~ ~~K~~ kasutada võib III lisa ~~A+~~ osas nimetatata analüüsi meetodeid, kui on võimalik tõendada, et saadud tulemused on vähemalt sama usaldusväärsed, kui saadakse ettenähtud meetoditega; selleks esitatakse ~~Alternatiivseid meetodeid kasutavad liikmesriigid annavad~~ komisjonile kogu vajalik teave kõnealuste meetodite ja nende samaväärsuse kohta; ~~;~~

b) ~~e)~~ III lisa ~~2. ja 3. B~~ osas loetletud parameetrite puhul võib kasutada mistahes analüüsimeetodit, kui see vastab ~~käesolevaga~~ kõnealuse lisaga ettenähtud nõuetele.

- ~~56.~~ Liikmesriigid tagavad, et iga juhtumi puhul eraldi ~~teostatakse~~ tehakse täiendavat ~~järelevalvet~~ seiret ainete ja mikroorganismide üle, mille osas ei ole parameetri väärtust artikli 5 alusel kindlaks määratud, kui on alust arvata, et neid võib olla sellistes kogustes või sellisel arvil, mis kujutab potentsiaalset ohtu inimeste tervisele.

↓ 1998/83

Artikkel 128

Parandusmeetmed ja kasutuspiirangud

1. Liikmesriigid tagavad, et artikli 5 alusel kehtestatud parameetrite väärtustele mittevastavust uuritakse viivitamata, et teha kindlaks selle põhjus.
2. Kui artikli 4 lõikega 1 ettenähtud kohustuste täitmiseks võetud meetmetest hoolimata ei vasta olmevesi artikli 5 alusel kehtestatud parameetrite väärtustele ~~ning kui artikli 6 lõikest 2 ei tulene teisiti~~, tagavad asjassepuutuvad liikmesriigid, et niipea kui võimalik võetakse vajalikud parandusmeetmed selle kvaliteedi taastamiseks, ning korraldavad eelisjärjekorras nende ellurakendamise, pidades muu hulgas silmas asjassepuutuva parameetri väärtuse ületamise määra ning potentsiaalset ohtu inimeste tervisele.

↓ uus

I lisa C osas esitatud parameetrite väärtustele mittevastavuse korral hõlmavad parandusmeetmed artikli 10 lõike 2 punktides a–f sätestatud meetmeid.

↓ 1998/83 (kohandatud)

⇒ uus

3. Olenemata sellest, kas parameetrite väärtustele mittevastavust on esinenud või mitte, tagavad liikmesriigid, et inimeste tervisele potentsiaalselt ohtliku olmevee tarbimiseks andmine keelatakse või selle kasutamist piiratakse või ning võetakse mistahes ~~muid selliseid meetmeid~~ muud parandusmeetmed , mis on vajalikud inimeste tervise kaitseks. ~~Kõnealustel juhtudel teavitatakse tarbijaid sellest viivitamata ning antakse neile vajalikku nõu.~~

↓ uus

Liikmesriigid käsivad igasugust mittevastavust I lisa A ja B osas esitatud parameetrite väärtustele automaatselt potentsiaalse ohuna inimeste tervisele.

4. Lõigetes 2 ja 3 kirjeldatud juhtudel võtavad liikmesriigid võimalikult kiiresti kõik järgmised meetmed:
- (a) teavitavad kõiki mõjutatud tarbijaid potentsiaalsest ohust inimeste tervisele ja selle põhjustest, parameetri väärtuse ületamisest ning võetud parandusmeetmest, sealhulgas keelavatest, piiravatest või muudest meetmetest;
 - (b) annavad tarbijatele vajalikku nõu vee tarbimise ja kasutamise tingimuste kohta ning ajakohastavad oma soovitusi korrapäraselt, võttes arvesse potentsiaalseid haavatavaid rühmi;
 - (c) teavitavad tarbijaid kohe, kui on kindlaks tehtud, et potentsiaalset ohtu inimeste tervisele enam ei ole ning teatavad neile, et teenus toimib taas tavapärasel viisil.

↓ 1998/83 (kohandatud)

- ~~45. Pädevad asutused või muud asjaomased organid otsustavad, milliseid meetmeid tuleb lõike 3 alusel võtta, pidades silmas võimalikke katkestamisest või piiramisest tulenevaid ohte inimeste tervisele.~~
- ~~5. Liikmesriigid võivad kehtestada juhised, et aidata pädevatel asutustel vastavalt lõikele 4 nende kohustusi täita.~~
- ~~6. Parameetrite väärtustele või I lisa C osas sätestatud spetsifikatsioonidele mittevastavuse korral kaaluvad liikmesriigid, kas mittevastavus kujutab ohtu inimeste tervisele. Nad võtavad parandusmeetmeid veekvaliteedi taastamiseks, kui see on inimeste tervise kaitsmiseks vajalik.~~
- ~~7. Liikmesriigid tagavad, et parandusmeetmete võtmisel teavitatakse tarbijaid, välja arvatud juhul, kui pädevad asutused leiavad parameetrite väärtustele mittevastavuse olevat väga väikese.~~

Artikkel 9

Erandid

~~1. Liikmesriigid võivad ette näha erandeid I lisa B osas sätestatud või artikli 5 lõike 3 alusel kehtestatud parameetrite väärtustest kuni nende poolt kindlaksmääratava väärtuseni, tingimusel, et ükski kõrvalekalle ei kujuta potentsiaalset ohtu inimeste tervisele ning olmeveevarustust asjassepuutivas piirkonnas ei ole muude mõistlike abinõudega võimalik säilitada.~~

~~Kõrvalekalded on piiratud nii lühikese ajaga kui võimalik ning ei tohi ületada kolme aastat, mille lõppedes viiakse läbi ülevaatus, et teha kindlaks, kas saavutatud on piisavat edu. Kui liikmesriik kavatses teha teise erandi, edastab ta ülevaatus tulemused koos teise erandi tegemise otsuse põhjendustega komisjonile. Teise erandi kehtivus ei tohi ületada kolme aastat.~~

~~2. Erandlike asjaolude korral võib liikmesriik taotleda komisjonilt kolmandat erandit, mille kehtivus ei ületa kolme aastat. Komisjon teeb iga kõnealuse taotluse kohta otsuse kolme kuu jooksul.~~

~~3. Mistahes erandites, mida lõigete 1 või 2 alusel tehakse, märgitakse järgmised andmed:~~

~~(a) erandi põhjus;~~

~~(b) asjassepuutuv parameeter, eelnevad asjaomased järelevalvetulemused ning erandiga lubatav maksimaalne lubatud väärtus;~~

~~(c) geograafiline piirkond, ööpäevas tarbimiseks antava vee kogus, asjassepuutuva elanikkonna arv ning kas mõjutatud on mõni asjassepuutuv toiduainetetööstuse ettevõtte;~~

~~(d) asjakohane järelevalveskeem, vajadusel tihedama järelevalvesagedusega;~~

~~(e) vajalike parandusmeetmete kava lühikokkuvõtte, sealhulgas tööde ajakava ja maksumuse prognoos ning sätted ülevaatuses kohta;~~

~~(f) erandi vajalik kehtivusaeg.~~

~~4. Kui pädevad asutused leiavad, et parameetrite väärtusele mittevastavus on väga väike ning artikli 8 lõike 2 alusel võetavatest meetmetest piisab probleemi lahendamiseks 30 päeva jooksul, ei ole tarvis lõike 3 nõudeid kohaldada.~~

~~Sel juhul määravad pädevad asutused või muud asjaomased organid kindlaks üksnes asjassepuutuva parameetri maksimumväärtuse ning probleemi lahendamiseks võimaldatava aja.~~

~~5. Lõikele 4 ei tohi enam tugineda, kui konkreetse veevarustuse mittevastavus ühe parameetri väärtusele on väldanud viimase 12 kuu jooksul kokku rohkem kui 30 päeva.~~

~~6. Iga liikmesriik, kes tugineb käesolevas artiklis sätestatud eranditele, tagab, et mistahes kõnealusest erandist mõjutatud elanikkonda kiiresti nõuetekohasel viisil erandist ja selle tingimustest teavitatakse. Lisaks tagab liikmesriik vajadusel nende konkreetsete elanikkonna gruppide nõustamise, kellele erand võib olla eriti ohtlik.~~

~~Nimetatud kohustused ei kehti lõikes 4 kirjeldatud olukorras, kui pädevad asutused ei otsusta teisiti.~~

~~7. Välja arvatud lõike 4 alusel tehtud erandite puhul teeb liikmesriik komisjonile kahe kuu jooksul teatavaks mistahes erandi, sealhulgas lõikes 3 sätestatud andmed, kui see hõlmab konkreetset veevarustust, mille keskmine kasutusmaht on vähemalt 1 000 m³ ööpäevas või mis teenindab vähemalt 5 000 inimest.~~

~~8. Käesolevat artiklit ei kohaldata olmevee suhtes, mis on ette nähtud pudelites või mahutites müümiseks.~~

~~Artikkel 10~~

~~Töötlemise, seadmete ja materjalide kvaliteedi tagamine~~

~~Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed tagamaks, et ükski aine ega materjal olmevee valmistamiseks või jaotamiseks kasutatavates uutes rajatistes või kõnealuste ainete või materjalidega seotud uutes rajatistes seonduvaid lisandeid ei jääks olmevette suuremas kontsentratsioonis, kui on vajalik nende kasutamiseks ning need ei vähendaks käesoleva direktiiviga ettenähtud inimeste tervise kaitset otseselt ega kaudselt; nõukogu 21. detsembri 1988. aasta direktiivi 89/106/EMÜ (ehitustooteid käsitlevate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta)⁴¹ artiklile 3 ja artikli 4 lõikele 1 vastav tõlgendusdokument ja tehnilised spetsifikatsioonid peavad olema kooskõlas käesoleva direktiivi nõuetega.~~

↕ uus

~~Artikkel 13~~

~~Olmevee kättesaadavus~~

~~1. Ilma et see piiraks direktiivi 2000/60/EÜ artikli 9 kohaldamist, võtavad liikmesriigid kõik vajalikud meetmed, et suurendada olmevee kättesaadavust kõigi jaoks ning edendada selle kasutamist oma territooriumil. See hõlmab kõiki järgmisi meetmeid:~~

- ~~(a) selliste inimeste kindlakstegemine, kelle jaoks olmevesi ei ole kättesaadav, ning selle põhjuste väljaselgitamine (nt kuulumine haavatavasse ja tõrjutud rühma), selliste inimeste puhul vee kättesaadavuse suurendamise võimaluste hindamine ning nende inimeste teavitamine jaotusvõrguga ühinemise võimalustest või alternatiivsetest olmevee saamise võimalustest;~~
- ~~(b) avalikus ruumis olmevee tasuta pakkumiseks vajaliku väli- ja sisetingimustes sobiva varustuse hankimine ja hooldamine;~~
- ~~(c) olmevee kasutamise edendamine järgmiste meetmete abil:~~
 - ~~i) kampaniad kodanike teavitamiseks olmevee kvaliteedist;~~
 - ~~ii) olmevee pakkumise toetamine asutustes ja üldkasutatavates hoonetes;~~
 - ~~iii) olmevee tasuta pakkumise toetamine restoranides, sööklates ning toitlustusteenuste osutamisel.~~

~~2. Lõike 1 punkti a kohaselt kogutud teabe alusel võtavad liikmesriigid kõik vajalikud meetmed, et tagada olmevee kättesaadavus haavatavatele ja tõrjutud rühmadele.~~

⁴¹ ~~EÜT L 40, 11.2.1989, lk 12. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 93/68/EMÜ (EÜT L 220, 30.8.1993, lk 1).~~

Kui olmevesi ei ole selliste rühmade jaoks kättesaadav, teavitavad liikmesriigid neid viivitamata nende kasutatava vee kvaliteedist ning kõigist meetmetest, mida saab võtta, et vältida kõnealuse vee igasugusest saastumisest tulenevat kahjulikku mõju inimeste tervisele.

Artikkel 14

Üldsuse teavitamine

1. Liikmesriigid tagavad kooskõlas IV lisaga kõigile teenuse saajatele piisava ja ajakohase olmeveealase teabe kättesaadavuse internetis.
2. Liikmesriigid tagavad, et kõik teenuse saajad saavad korrapäraselt ja vähemalt kord aastas ning kõige sobivamal kujul (nt arvega või nutirakenduse kaudu) ilma küsimata järgmise teabe:
 - (a) olmevee kuupmeetri eest võetava tariifi kulustruktuur, sealhulgas püsi- ja muutuvkulud, esitades vähemalt järgmiste elementidega seotud kulud:
 - i) veekäitlejate võetud meetmed artikli 8 lõike 5 kohase ohu hindamise kohaldamisel;
 - ii) olmevee töötlemine ja jaotamine;
 - iii) heitvee kogumine ja puhastamine;
 - iv) artikli 13 kohaselt võetud meetmed, kui veekäitleja on need meetmed võtnud;
 - (b) tarnitava olmevee hind liitri ja kuupmeetri kohta;
 - (c) kodumajapidamise tarbitud kogus vähemalt aasta või arveldusperioodi kohta koos aasta tarbimissuundumustega;
 - (d) kodumajapidamise veetarbimise võrdlus aastate kaupa koos sama kategooria kodumajapidamise keskmise tarbimisega;
 - (e) link veebisaidile, kust leiab IV lisas esitatud teabe.

Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, milles sätestatakse esimese lõigu kohaselt esitatava teabe vorm ja edastusviis. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 20 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
3. Lõiked 1 ja 2 ei piira direktiivide 2003/4/EÜ ja 2007/2/EÜ kohaldamist.

Artikkel 15

Rakendamise järelevalvet käsitlev teave

1. Ilma et see piiraks direktiivi 2003/4/EÜ ja direktiivi 2007/2/EÜ kohaldamist, teevad liikmesriigid Euroopa Keskkonnaameti abiga järgmist:
 - (a) koostavad ... [6 aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmise lõppkuupäeva] andmekogumi, mis sisaldab teavet artikli 13 kohaselt võetud meetmete ning liikmesriigi elanikkonna selle osa kohta, kelle jaoks on olmevesi kättesaadav, ning ajakohastavad seda iga kuue aasta järel;

- (b) koostavad ... [kolm aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmise lõppkuupäeva] andmekogumi, mis sisaldab vastavalt artikli 8 ja artikli 10 kohaselt tehtud ohuhindamist ja kinnistusisese jaotusega seotud riskihindamist, sealhulgas järgmisi elemente:
- i) artikli 8 lõike 1 punkti a kohaselt kindlaks tehtud veevõtukohtad;
 - ii) artikli 8 lõike 1 punkti d ja artikli 10 lõike 1 punkti b kohase seire tulemused ning
 - iii) kokkuvõtlik teave artikli 8 lõike 5 ja artikli 10 lõike 2 kohaselt võetud meetmete kohta;
- (c) koostavad andmekogumi, mis sisaldab artiklite 9 ja 11 kohaselt kogutud seireandmeid I lisa A ja B osas kehtestatud parameetrite väärtuste ületamise korral ning teavet artikli 12 kohaselt võetud parandusmeetmete kohta, ning seejärel ajakohastavad seda kord aastas;
- (d) koostavad andmekogumi, mis sisaldab teavet sellistest joogiveega seotud vahejuhtumitest, millega on kaasnenud potentsiaalne oht inimeste tervisele, olenemata sellest, kas parameetrite väärtusi ületati või mitte, ning mis kestsid kauem kui 10 järjestikust päeva ja mõjutasid vähemalt tuhandet inimest, sealhulgas selliste vahejuhtumite põhjused ja artikli 12 kohaselt võetud parandusmeetmed.

Vajaduse korral kasutatakse nende andmekogumite esitamiseks direktiivi 2007/2/EÜ artikli 3 lõikes 4 määratletud ruumiandmeteenuid.

2. Liikmesriigid tagavad, et komisjonil, Euroopa Keskkonnaametil ning Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskusel oleks juurdepääs lõikes 1 osutatud andmekogumitele.
3. Euroopa Keskkonnaamet avaldab liikmesriikide kogutud andmete põhjal korrapäraselt kogu liitu hõlmava ülevaate, või teeb seda komisjoni esitatud taotluse alusel, ning ajakohastab seda regulaarselt.

Kogu liitu hõlmav ülevaade sisaldab vajaduse korral käesoleva direktiiviga saavutatud tulemuste ja mõju näitajaid, kogu liitu hõlmavaid ülevaatlikke kaarte ning liikmesriikide ülevaatearuandeid.

4. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, milles sätestatakse lõigete 1 ja 3 kohaselt esitatava teabe vorm ja edastusviis, sealhulgas üksikasjalikud nõuded lõikes 3 osutatud näitajate, kogu liitu hõlmavate ülevaatlike kaartide ja liikmesriikide ülevaatearuannete kohta.

Esimeses lõigus osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 20 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 16

Õiguskaitse kättesaadavus

1. Liikmesriigid tagavad, et füüsilistel või juriidilistel isikutel või nende ühendustel, organisatsioonidel või rühmadel on kooskõlas siseriiklike õigusaktide või tavaga õigus pöörduda kohtusse või seaduse alusel loodud muu sõltumatu ja erapooletu asutuse poole artiklite 4, 5, 12, 13 ja 14 rakendamise seotud otsuste, tegevuse või

tegevusetuse materiaalse või protsessuaalse õiguspärasuse vaidlustamiseks, eeldusel, et üks järgmistest tingimustest on täidetud:

(a) neil on küllaldane huvi;

(b) nad väidavad, et nende õigusi on kahjustatud, kui liikmesriigi menetlusseadus seab selle eeltingimuseks.

2. Liikmesriigid määravad kindlaks, millises etapis võib otsuseid, seadusi, tegevust või tegevusetust vaidlustada.

3. Liikmesriigid määravad kindlaks, mis moodustab küllaldase huvi ja õiguse kahjustatuse, kooskõlas eesmärgiga teha õiguskaitse asjaomasele üldsusele laialdaselt kättesaadavaks.

Sel eesmärgil käsitatakse lõike 1 punkti a kohaldamisel piisavana selliste keskkonnakaitset edendavate valitsusväliste organisatsioonide huvi, kes vastavad siseriiklike õigusaktide nõuetele.

Samuti eeldatakse, et sellistel organisatsioonidel on õigusi, mida saab kahjustada lõike 1 punkti b tähenduses.

4. Lõiked 1, 2 ja 3 ei välista eelneva läbivaatamise menetluse võimalust haldusasutuses ega mõjuta nõuet ammendada halduskorras läbivaatamise menetlused enne asja kohtusse läbivaatamisele saatmist, kui siseriiklikes õigusaktides on selline nõue.

5. Kõik lõigetes 1 ja 4 osutatud menetlused peavad olema ausad, õiglased, õigeaegsed ja mitte takistavalt kulukad.

~~6.~~ Liikmesriigid tagavad, et üldsusele tehtaks kättesaadavaks praktiline teave halduslikus või kohtulikus korras läbivaatamise menetluste kasutamise kohta.

Artikkel 17

Hindamine

1. Komisjon hindab käesolevat direktiivi [12 aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmise lõppkuupäeva]. Hindamine põhineb muu hulgas järgmistel elementidel:

(a) käesoleva direktiivi rakendamisel saadud kogemused;

(b) liikmesriikide artikli 15 lõike 1 kohaselt koostatud andmekogud ning Euroopa Keskkonnaameti poolt kooskõlas artikli 15 lõikega 3 koostatud kogu liitu hõlmavad ülevaated;

(c) asjakohased teadus-, analüütilised ja epidemioloogilised andmed;

(d) Maailma Terviseorganisatsiooni soovitused, kui need on olemas.

2. Komisjon pöörab direktiivi tulemuslikkuse hindamisel erilist tähelepanu järgmistele aspektidele:

(a) artiklis 7 sätestatud riskipõhine käsitlus;

(b) artikli 13 sätted vee kättesaadavuse kohta;

(c) artikli 14 sätted ja IV lisa, mis puudutavad üldsusele esitatavat teavet.

↓ 1998/83 (kohandatud)

Artikkel ~~18~~

Lisade läbivaatamine ☒ ja muutmine ☒

1. Vähemalt iga viie aasta järel vaatab komisjon I lisa läbi, pidades silmas teaduse ja tehnika arengut, ning teeb vajadusel muudatusettepanekud asutamislepingu artikliga ~~18~~ e ettenähtud menetluse kohaselt.

↓ uus

Komisjon vaatab liikmesriikide artikli 15 kohaselt koostatud andmekogumites sisalduvate ohuhindamise ja kinnistusisese jaotusega seotud riskihindamise tulemuste põhjal läbi II lisa ja hindab, kas seda on vaja kohandada või kehtestada kõnealuste riskihindamiste jaoks uusi seirespetsifikatsioone.

↓ 596/2009 artikkel 1 ja lisa punkt 2.2

~~2. Vähemalt iga viie aasta järel muudab komisjon II ja III lisa, et teha vajalikud kohandused seoses teaduse ja tehnika arenguga.~~

~~Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid, võetakse vastu vastavalt artikli 12 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.~~

↓ uus

2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 19 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta vajaduse korral I–IV lisa nende kohandamiseks teaduse ja tehnika arenguga või artikli 8 lõike 1 punkti d ja artikli 10 lõike 1 punkti b kohast ohuhindamist ja kinnistusisese jaotusega seotud riskihindamist käsitlevate seirenõuete sätestamiseks.

Artikkel 19

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 18 lõikes 2 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates [käesoleva direktiivi jõustumise kuupäev].
3. Euroopa Parlament või nõukogu võib artikli 18 lõikes 2 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon 2016. aasta 13. aprilli institutsioonivahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtete kohaselt iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 18 lõike 2 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

↓ 1882/2003 artikkel 2 ja II lisa punkt 29 (kohandatud)
⇒ uus

Artikkel ~~2012~~

⊗ Komiteemenetlus ⊗

1. Komisjoni abistab komitee. ⊗ Kõnealune komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses. ⊗
2. ~~Kui viidatakse käesolevale artiklile, käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5~~ ⇒ määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5 ⇐ ~~otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1 kuni 182 ja artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid~~⁴².
~~Otsuse 1999/468/EÜ artikli 4 lõikes 3 sätestatud tähtjaks kehtestatakse kolm kuud.~~

↓ 596/2009 artikkel 1 ja lisa punkt 2.2

3. ~~Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1 kuni 4 ja artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.~~

↓ 1998/83

Artikkel 13

Teave ja aruandlus

1. ~~Liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid tagamaks, et tarbijatele on kättesaadav nõuetekohane ning ajakohane teave olmevee kvaliteedi kohta.~~
2. ~~Olenemata nõukogu 7. juuni 1990. aasta direktiivist 90/313/EMÜ, mis käsitleb vaba juurdepääsu keskkonnateabele,⁴³ avaldab iga liikmesriik iga kolme aasta järel aruande olmevee kvaliteedi kohta, et tarbijaid teavitada. Esimene aruanne hõlmab aastaid 2002, 2003~~

⁴² Nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsus 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused (EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23).

⁴³ EÜT L 158, 23.6.1990, lk 56.

~~ja 2004. Iga aruanne sisaldab vähemalt kõiki üksikuid veevarustusi, mille keskmine päevane maht on üle 1 000 m³ või mis teenindavad vähemalt 5 000 inimest ning hõlmab kolme kalendriaastat ja see avaldatakse ühe kalendriaasta jooksul alates aruandlusperioodi lõppemisest.~~

~~3. Liikmesriigid saadavad oma aruanded komisjonile kahe kuu jooksul alates nende avaldamisest.~~

↓ 596/2009 artikkel 1 ja lisa punkt 2.2

~~4. Lõikes 2 sätestatud aruannete vorm ja minimaalne teave määratakse kindlaks, võttes eelkõige arvesse artikli 3 lõikes 2, artikli 5 lõigetes 2 ja 3, artikli 7 lõikes 2, artiklis 8, artikli 9 lõigetes 6 ja 7 ning artikli 15 lõikes 1 nimetatud meetmeid ning vajaduse korral muudetakse seda vastavalt artikli 12 lõikes 2 osutatud korralduskomitee menetlusele.~~

↓ 1998/83

~~5. Komisjon vaatab liikmesriikide aruanded läbi ning avaldab iga kolme aasta järel kokkuvõtva aruande olmevee kvaliteedi kohta ühenduses. Kõnealune aruanne avaldatakse üheksa kuu jooksul alates liikmesriikide aruannete kättesaamisest.~~

↓ 596/2009 artikkel 1 ja lisa punkt 2.2

~~6. Koos esimese käesolevast direktiivist tuleneva aruandega, nagu on märgitud lõikes 2, esitavad liikmesriigid ka komisjonile edastatava aruande meetmete kohta, mida nad on võtnud või kavatsesid võtta oma artikli 6 lõikest 3 ja I lisa B osa märkusest 10 tulenevate kohustuste täitmiseks. Vajaduse korral tehakse vastavalt artikli 12 lõikes 2 osutatud korralduskomitee menetlusele ettepanek nimetatud aruande vormi kohta.~~

↓ 1998/83

~~Artikkel 14~~

~~Nõuete täitmise tähtaeg~~

~~Liikmesriigid võtavad olmevee kvaliteedi käesolevale direktiivile vastavuse tagamiseks vajalikud meetmed viie aasta jooksul alates selle jõustumisest, ilma et see mõjutaks I lisa B osa 2., 4. ja 10. märkuse kohaldamist.~~

~~Artikkel 15~~

~~Erandlikud asjaolud~~

~~1. Liikmesriik võib erandlike asjaolude korral ning geograafiliselt määratletud piirkondade osas esitada komisjonile eritaotluse pikema kui artiklis 14 sätestatud tähtaja kohta. Lisatähtaeg ei tohi ületada kolme aastat, mille möödudes teostatakse ülevaatus ning edastatakse see komisjonile, kes võib ülevaatusel lähtudes lubada teise kuni kolmeaastase lisatähtaja. Käesolevat sätet ei kohaldata olmevee suhtes, mida pakutakse müügiks pudelites või mahutites.~~

~~2. Igas sellises taotluses, mis peab olema põhjendatud, märgitakse ettetulnud raskused ning lisatakse vähemalt kogu artikli 9 lõikes 3 sätestatud teave.~~

↓ 596/2009 artikkel 1 ja lisa punkt 2.2

~~3. Kõnealune taotlus vaadatakse läbi vastavalt artikli 12 lõikes 2 osutatud korralduskomitee menetlusele.~~

↓ 1998/83

~~4. Iga käesolevale artiklile tuginev liikmesriik tagab, et taotlusest mõjutatud elanikkonda taotluse tulemusest viivitamata nõuetekohasel viisil teavitatakse. Lisaks tagab see liikmesriik vajadusel nende konkreetsete elanikkonna gruppide nõustamise, kellele taotlus võib olla eriti oluline.~~

↓ uus

Artikkel 21

Karistused

Liikmesriigid kehtestavad karistusnormid, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi alusel vastu võetud siseriiklike sätete rikkumise korral, ning võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada kõnealuste normide rakendamine. Ettenähtud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teatavad komisjonile nendest normidest ja meetmetest ... [kaks aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist] ning seejärel kõigist neid mõjutavatest muudatustest.

↓ 1998/83 (kohandatud)

Artikkel ~~17~~22

~~Siseriikliku õigusesse~~ Ülevõtmine

1. Liikmesriigid kehtestavad artiklite 2 ja 5–21 ning I–IV lisa järgimiseks käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid ... [2 aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist] kahe aasta jooksul pärast selle jõustumist. Liikmesriigid teatavad neist viivitamata edastavad kõnealuste meetmete teksti viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need ~~meetmed~~ normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse ~~meetmetesse~~ normidesse või nende ~~meetmete~~ normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Samuti lisavad liikmesriigid märkuse, et kehtivates õigus- ja haldusnormides esinevaid viiteid käesoleva direktiiviga kehtetuks tunnistatud direktiividele käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile. Viitamise viisi näevad ette liikmesriigid Sellise viitamise viisi ja kõnealuse märkuse sõnastuse näevad ette liikmesriigid .

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel ~~16~~23

Kehtetuks tunnistamine

1. ~~Viie aasta möödudes käesoleva direktiivi jõustumise kuupäevast tunnistatakse kehtetuks direktiiv 80/778/EMÜ~~ Direktiiv 98/83/EÜ, mida on muudetud V lisa A osas loetletud õigusaktidega, tunnistatakse kehtetuks alates [päev pärast artikli 22 lõike 1 esimeses lõigus sätestatud kuupäeva] ~~Kui lõikest 2 ei tulene teisiti, ei mõjuta kehtetukstunnistamine~~ ilma et see piiraks liikmesriikide kohustusi seoses IV lisa B osas märgitud direktiivide siseriiklikku õigusesse ülevõtmise ja kohaldamise tähtaegadega.

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile ja neid loetakse VI lisa esitatud vastavustabeli kohaselt.

~~Niipea, kui liikmesriik on jõustanud käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid ning võtnud artikliga 14 ettenähtud meetmed, kohaldatakse kõnealuses liikmesriigis olmevee suhtes käesolevat direktiivi, mitte direktiivi 80/778/EMÜ.~~

↓ uus

2. Erandeid, mille liikmesriigid on teinud vastavalt direktiivi 98/83/EÜ artiklile 9 ja mis on [käesoleva direktiivi ülevõtmise lõppkuupäev] endiselt kohaldatavad, kohaldatakse edasi kuni nende kestuse lõpuni. Seejärel nende kohaldamist ei pikendata.

↓ 1998/83 (kohandatud)

Artikkel ~~18~~24

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub ~~20~~ kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Ühenduste* Liidu Teatajas.

Artikkel ~~25~~19

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja